

HADELAND

Vedlegg til sakliste

Regionrådet for Hadeland - Interkommunalt politisk råd

20.10.2023

Sak 20/23 – 22/23

Mottaker og adresse i følge liste

Dato: 20.09.2023
Saksref.: 202200521-40
Deres ref.:
Sider: 1

Offentlig høring – KVU Økt kapasitet i regiontog

Konseptvalgutredningen angående økt kapasitet i regiontog er ferdigstilt og Samferdselsdepartementet har bedt Jernbanedirektoratet å sende KVU-en på høring. Hovedoppgaven til KVU-en har vært å finne mulige tiltak som bedrer kapasiteten i regiontogene uten å gjennomføre større infrastrukturinvesteringer. Det geografiske området er satt til regiontogene mellom Lillehammer, Gjøvik, Kongsberg, Skien, Halden og Kongsvinger.

KVU-en anbefaler konseptet som innebærer innkjøp av to-etasjes tog. Dette er konseptet som best svarer ut etterspørsel etter økt kapasitet, samt har tilfredsstillende komfort. Konseptet er ikke vurdert til å ha positiv netto nåverdi i de samfunnsøkonomiske analysene.

Hovedrapport kan lastes ned herfra:

<https://www.jernbanedirektoratet.no/contentassets/180d61a2a08548ff8a45cc9e138d952e/hovedrapport—kvu-okt-kapasitet-i-regiontog.pdf>

Eventuelle spørsmål om konseptvalgutredningen og høringsprosessen kan rettes til prosjektleder Bente Bukholm, e-post: bente.bukholm@jernbanedirektoratet.no, tlf: 934 80 462.

Høringsuttalelser sendes på e-post til post@jernbanedirektoratet.no med følgende tekst i emnefeltet:

Høring KVU Økt kapasitet i regiontog, sak 202200521

Høringsfrist: 10. november 2023

Med vennlig hilsen

Jan Frederik Geiner
Direktør kunnskapsgrunnlag, innovasjon og bærekraft

Bente Bukholm
Seniorrådgiver

Kopi:

Vedlegg:

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur

Forfatter: Regionrådskoordinator

Sak: **Persontrafikk på togstrekning Hokksund – Hønefoss - Roa**

Dato: 1. februar 2023

Historikk

Strekningen Roa – Hønefossbanen er navnet på den 32 kilometer lange strekningen som ble bygd og åpnet som en del av Bergensbanen i 1909 for person- og godstrafikken mellom øst og vest. Bergensbanen starter først i Hønefoss og Roa – Hønefossbanen er en forbindelsesbane mellom Gjøvikbanen og Bergensbanen. Roa - Hønefossbanen i dag er en godslinje, men også omkjøringsbane for persontrafikken til og fra Bergen eller ved driftsavvik på Drammensbanen.

Persontrafikken på Bergensbanen går i dag på Randsfjordbanen, som ble etablert i 1868 mellom Hokksund – Hønefoss. Den er på 53,99 kilometer og utgjorde opprinnelig strekningen Randsfjord- Drammen 89,6 kilometer. Randsfjordbanen har forbindelse med Sørlandsbanen i Hokksund, Roa-Hønefossbanen og Bergensbanen i Hønefoss. Den lokale persontrafikken på Randsfjordbanen ble lagt om til buss i år 2000.

Roa- Hønefossbanen inngår sammen med Gjøvikbanen og Randsfjordbanen i dag i en ytre ringbane for godstrafikken rundt Oslo.

Tidligere utredninger/omtaler av persontrafikk på strekningen Hokksund- Hønefoss- Roa

- I KVVU for rv 35 Hokksund – Åmot – Jevnaker (juni 2011) omtales lokaltog på Randsfjordbanen mellom Hokksund og Hønefoss. Lokaltoget på strekningen Hønefoss – Hokksund ble lagt ned på grunn av for få brukere av tog og derav manglende lønnsomhet.
- KVVU for transportsystemet i Hønefoss- området (2015) Lokaltogtrafikk på Randsfjordbanen eller Roa- hønefossbanen er ikke tema i konseptvalgutredningen, men Hønefoss stasjon blir et viktig målpunkt dersom Ringeriksbanen realiseres. Det presiseres at virkninger av Ringeriksbanen har virkninger for hele ringeriksregionen.
- Kollektivbetjening Hokksund- Hønefoss, Urbanet Analyse (95/2017). Bakgrunnen for oppdraget var å se på en strategi for det regionale transportmarkedet når Ringeriksbanen står ferdig.
- Fellesprosjektet FRE16 - Ringeriksbanen har flere fagrapporter (2016-2019) som omtaler mulighetsrommet for lokal persontogtransport på randsfjordbanen når Ringeriksbanen er realisert. Fagrapport FRE-50-A-25210.

- Mulighetsstudie av nye togtilbud – vurdering av Randsfjordbanen, Urbanet analyse 14/2020. På bakgrunn av en helhetlig vurdering anbefales at man ikke går videre med analyser av å gjenåpne for persontransport på Randsfjordbanen.
- Modum kommune og Viken fylkeskommune har merknader til ovennevnte rapport. I brev, datert 09.02. 2021 betr Viken om en mer detaljert utredning.
- Brev fra Vy til Viken FK, 1. juli 2022) om eventuell gjenopptakelse av lokaltrafikk på strekningen (drammen) hokksund-Vikersund – (Hønefoss) – mulighetsrommet og utfordringer.

Regional utvikling

I historisk perspektiv har bilen hatt avgjørende betydning for utvikling av bo- og arbeidsmarkedsregionene i Norge. For Ringeriksregion og Hadelandsregionen bremses denne regionforstørringen opp mellom Hokksund og Roa blant annet av manglende kollektivtilbud både med buss og tog.

Gjennom våre regioner ligger det skinner og en satsing på et persontogtilbud på strekningen må ses i lys av vekst og utvikling for våre regioner og at bilens plass i transportsystemet ikke vil møte fremtidens klimautfordringer. Når Ringeriksbanen er ferdigstilt, vil jernbanen bli en ryggrad i transportsystem i våre regioner.

Jevnaker kommune har laget et notat som beskriver et prosjekt med en satsing på et persontogtilbud på strekningen.

Vedtak i ordfører/rådmannsutvalget i Ringeriksregionen 14. november 2022

Et prosjekt med arbeidstittel «Persontrafikk mellom Hokksund og Roa «med videre forbindelse til Oslo»» ble drøftet i møte i ordfører/rådmannsutvalget 14. november. Følgende vedtak ble fattet:

Sak 49/22 Persontrafikk mellom Hokksund og Roa «med videre forbindelse til Oslo»

Vedtak

1. Ordfører/rådmannsutvalget slutter seg til at det bør startes opp et prosjekt med mål om et reelt persontogtilbud mellom Hokksund og Roa.
2. Regionrådsadministrator gis i oppgave å lage sak til IPR- møtet 28.11 med forslag om at det lages en prosjektbeskrivelse, som vil konkretisere prosjektet før avgjørelse om igangsetting tas.

Vedtak i Regionrådet i Ringeriksregionen 28. november 2022

Prosjektet ble løftet inn i regionrådet 28. november og følgende vedtak ble fattet:

Vedtak

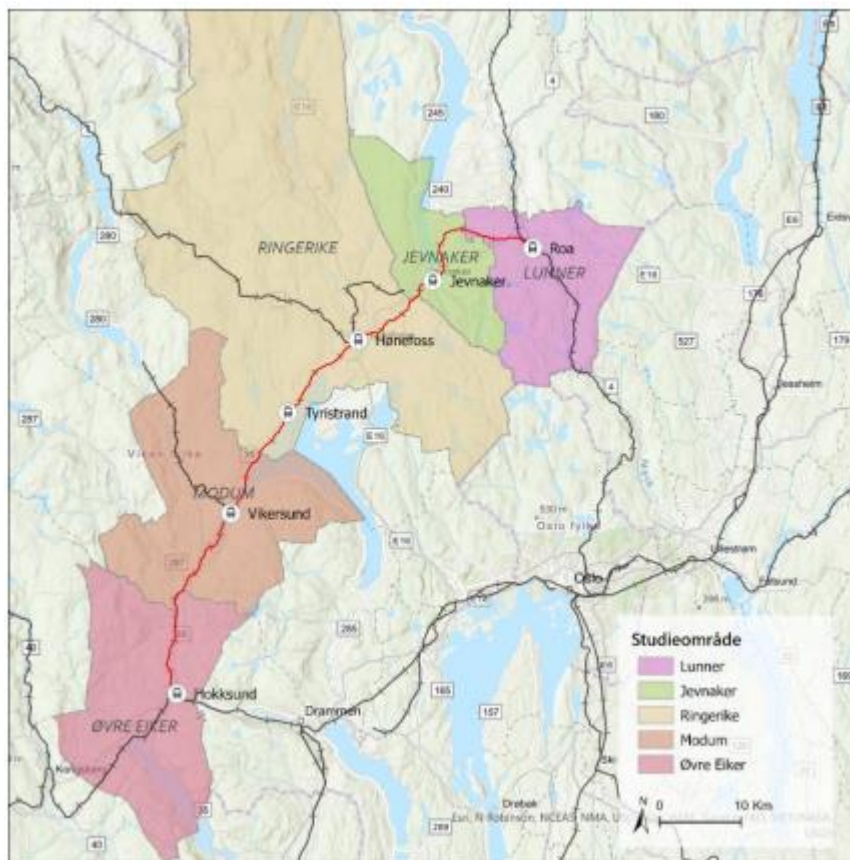
1. Regionrådskoordinator gis i oppdrag i samarbeid med aktuelle samarbeidsparter å lage en prosjektbeskrivelse.
2. Prosjektbeskrivelsen bør omtale: prosjektets innhold, formål og bakgrunn og i hvilken regional kontekst prosjektet står, samt gjennomføring – hvordan det skal gjøres og hva som trengs for å få det til.
3. Prosjektbeskrivelsen fremmes som sak i første IPR representantskapsmøte i 2023.

Prosjektbeskrivelsen skal opp som sak på regionrådsmøtet i Ringeriksregionen 13. februar 2023 med følgende forslag til vedtak:

1. IPR for Ringeriksregionen slutter seg til at det startes opp et prosjekt med arbeidstittel «Persontrafikk på togstrekning Hokksund- Hønefoss - Roa» iht. prosjektplanen.
2. Øvre ramme for prosjektet settes til kr. 30.000 ekskl. moms.
3. Sluttrapport leveres innen utgangen av 2023.

Prosjektbeskrivelse

Persontrafikk på togstrekning Hokksund- Hønefoss-Roa

«Et regionalt kollektivtiltak med nasjonal gevinst»

Ringeriksregionen

PROSJEKTSBESKRIVELSE

Gjelder	Etablering av persontrafikk på togstrekning Hokksund-Hønefoss- Roa
Planlagt start	februar 2023
Planlagt slutt	
Utfylt av	Arbeidsgruppa v/Håvard Ulfesnes
Dato	20/1-23

A ORGANISERING

“Persontrafikk på togstrekning Hokksund-Hønefoss-Roa” skal rigges som prosjekt. Det må utvikles nye samarbeidsformer dersom Hadelandsregionen ønsker å delta i prosjektet enten som prosjekteier eller i samarbeid med Ringeriksregionen. Sentralt i organiseringen er et arbeidsutvalg og et regionalt fagteam, som utgjør prosjektgruppen, samt Luna- arena for næringsutvikling og vekst. Jevnaker kommune er prosjektansvarlig og har prosjektlederansvaret.

OPPDRA	Tittel	Navn	Virksomhet/enhet
Oppdragsgiver	Interkommunalt politisk råd for Ringeriksregionen		
Prosjekteier	Interkommunalt politisk råd for Ringeriksregionen og Regionrådet for Hadeland IPR		
Prosjektleder	Kommunedirektør	Håvard Ulfesnes	Jevnaker
Øvrige kontaktpersoner	Koordinator	Inger Kammerud	Ringeriksregionen
	Koordinator	Ingunn Granaasen	Hadelandsregionen

Arbeidsutvalg	Tittel	Navn	Virksomhet/enhet
Deltakere	Kommunedirektør	Håvard Ulfesnes	Jevnaker kommune
	Næringsrådgiver	Lina-Maria Linge (Koordinator)	Ringerike kommune
	Regionkoordinator	Inger Kammerud	Ringeriksregionen
	Regionkoordinator	Ingunn Granaasen	Hadelandsregionen
	Rådgiver	Hans Tollef Solberg N.N	Jevnaker kommune Modum kommune

Prosjektgruppe (PG)			
Leder	Kommunedirektør	Håvard Ulfesnes	Jevnaker kommune
Deltakere	Representanter fra alle kommuner, regionskoordinatorer og eksterne samarbeidspartnere	Arbeidsgruppe Vil bli satt sammen etter vedtak i styringsgruppen	Kommunene Regionene Viken Vy Bane nor Jernbanedirektoratet Gjøvik/Øvre Eiker

Styringsgruppe (SG)	Tittel	Navn	Virksomhet/enhet
Leder	Ordfører	Sunni G Aamodt	Modum kommune
Deltakere: Ordfører/rådmannens	Ordfører/rådmann		Ringerike IPR

utvalg	Ordfører/kommunedirektør		Lunner
--------	--------------------------	--	--------

B OPPDRAGSBESKRIVELSE

Beskrivelse av oppdraget

BAKGRUNN

Regionene som omkranser Oslo er i stadig vekst. Bo og arbeidsmarkedet i det sentrale østlandsområdet er preget av fortetting og har behov for et godt og funksjonelt samferdselssystem som ivaretar den økte mobiliteten mellom bo og arbeidssted på en klimaklok og bærekraftig måte. En eventuell ferdigstillelse av Ringeriksbanen mellom Sandvika og Hønefoss vil tidligst stå ferdig i 2032. Kommunene på Hadeland og i Ringeriksregionen er rigget for bo og næringsvekst, men kollektivsystemene med buss og tog er ikke dimensjonert for dagens behov og fører til økt privatbilisme.

Ringerike, Jevnaker og Lunner kommuner, sammen med Visit Øst-Norge SA, Stiftelsen Kistefos-Museet og Hadeland Glassverk jobbet i 2021-2022 med prosjektet «Bærekraftig kultur, reiseliv og samferdsel». Prosjektet så på muligheten for gjenopprettelse av togperrong på Kistefos og drift av sommertog med hovedmål om et helårlige, permanent tilbud om persontrafikk på Roa- og Randsfjordbanen. Sommertog 2022 ble fullfinansiert ved støtte fra kommunene, Viken fylkeskommune og Sparebankstiftelsen Jevnaker, Lunner og Nittedal, men måtte avlyses som følge av personalmangel hos Vy Gjøvikbanen. I arbeidet med prosjektet har det vært nær kontakt med Bane NOR og Vy Gjøvikbanen.

Modum kommune har lenge jobbet for å gjenoppta persontransport på traséen mellom Hokksund og Hønefoss (Randsfjordbanen). Det har i mange år eksistert en politisk samferdselsgruppe i kommunen. Det er tverrpolitisk enighet om persontransport på Randsfjordbanen. Etter politisk bestilling er det etablert et hovedutvalg for samferdsel og næring som jobber for dette. Hovedutvalget har støtte fra fylkeskommunen. Hovedformålet med arbeidet er å knytte bo- og arbeidsmarkedet sammen. Etter at sommertog 2022 ikke lot seg gjennomføre, ble det i Ringerike kommune tatt et lokalt politisk initiativ til å undersøke andre muligheter for drift av persontransport i øst-vestgående linje fra Hønefoss.

Dagens lokaltog og intercitystruktur dekker i stor grad den østlige, sydlige og nordlige aksen rundt Oslo, mens vår region i Nordvestlige retning er et sort hull. Det å etablere et kollektivtilbud på eksisterende jernbane er et svært viktig mål for kommunene i Ringeriksregionen og i Hadelandsregionen. Dette blant annet for å etablere et bærekraftig kollektivtilbud mot Oslo, men også på tvers av regionene, kommunegrensene og mellom de nye fylkene Innlandet, Buskerud og Akershus.

AVGRENSNING

Arbeidet med å realisere persontrafikk mellom Hokksund og Roa er delt inn i flere faser. Forprosjektet/fase 1 har som mål å fremskaffe godt nok kunnskapsgrunnlag for å kunne vurdere om prosjektet er bærekraftig og gjennomførbart. Prosjekteier kan vedta om fase 2

(gjennomføringsfasen) skal iverksettes. I så fall vil prosjektgruppen fokusere på hele strekningen fremfor å dele opp traseen i ulike faser. Prosjektet skal ikke arbeide med alternative kollektivtilbud slik som buss, eller Ringeriksbanen mellom Sandvika og Hønefoss.

INTERESSENER

Etablering av togtilbud mellom Hokksund og Roa er av stor regional interesse og vil kunne involvere mange både private og offentlige som arbeider med samfunnsutvikling i et økonomisk og bærekraftig perspektiv. Per i dag er det kun persontransport på øst-vestgående linje sør for våre regioner fra Drammen via Oslo og videre til Gardermoen. Strekningen er sterkt belastet og en flaskehals, spesielt ved tekniske feil på anleggene eller på togsett. Derfor vil det være nyttig for kommunene langs strekningen at det blir etablert en alternativ linje som går utenom Oslo, slik at kapasiteten på strekningen kan ivareta innbyggerne i de berørte kommunene bedre. Bane nor og Vy har for tiden store utfordringen med god avvikling av persontransporten på østlig og vestlig akse gjennom Oslo, og som gir dem et stort omdømmeproblem. Etablering av en ringbane om Hokksund-Hønefoss-Roa vil være viktig og riktig tiltak for å avhjelpe problemene.

Viken fylkeskommune, og de fremtidige nye fylkene Buskerud og Akershus, har et overordnet ansvar for samferdselsplanlegging i det sentrale Østlandsområdet. Å samordne planene for fylkesveier, kollektivtransport og for gående og syklende, og se disse planene i en større sammenheng er en av fylkeskommunens hovedoppgaver. Samferdselsstrategien, med tilhørende handlingsprogram, gir føringene for fylkeskommunens arbeid og prioriteringer. I tillegg samordner Fylkeskommunene de regionale innspillene til Nasjonal transportplan (NTP)

For Gjøvikregionen er Gjøvikbanen en viktig, attraktiv og konkurransedyktig transportåre mellom Innlandet, de nye Viken fylkene og Oslo, og som bidrar til at Nittedal og Hadeland i sterkere grad blir en del av arbeids- og boligmarkedet i Oslo-området. Det er Bane Nor som eier banen og Vy som kjører gods og persontrafikk på banen. I gjeldende planperiode er det lagt inn oppgraderinger av banen for over 1 mrd. kroner. På sikt er det muligheter for dobbeltspor på strekningen Roa- Oslo. Dette vil kunne redusere reisetiden Roa-Oslo og bedre kapasiteten på strekningen. Å se dette i sammenheng med Roa-Hokksund er viktig og vil kunne gi et reelt tilbud for de som ønsker å bruke tog i dette området.

Mangel på kompetent arbeidskraft utgjør den største barrieren for næringsutvikling i Ringeriksregionen og er rangert som den tredje største barrieren for næringsutvikling i Hadelandsregionen.¹ Begge regionene kjennetegnes av å være bilbasert. Kollektivforbindelsen lokalt, interkommunalt og interregionalt er svært mangelfull. Næringspolitisk strategi for Ringeriksregionen, «Framover Sammen», peker på vei og bane som viktige premisser for næringsutvikling. Slik situasjonen er i dag, ekskluderes en stor gruppe potensielle arbeidstakere som ikke har førerkort og/eller tilgang til privatbil. For å imøtekomme kompetansebehovet til det lokale næringslivet, må regionen tilgjengeliggjøres for det potensielle arbeidsmarkedet.

I siste normalår før korona, 2019, var det totalt 7154 enkeltpersoner som pendlet internt mellom Hadelandsregionen, Ringeriksregionen og Øvre Eiker². Dette utgjør 14308 daglige enkeltreiser. I tillegg tilkom den interne pendlingen innad i kommunene, samt pendlingen ut av regionene og Øvre Eiker. Prosjektgruppen kjenner ikke til om det finnes tall for antall reiser som gjøres i andre formål, men med opp mot 700 000 årlig besøkende til Hadeland Glassverk og Kistefos, må det antas å være et betydelig antall reisende på strekningen. Det er trygt å anslå at majoriteten av reisene ble gjort

¹ Menon Economics rapport "Mulighetsrommet for Vikens næringsliv i etterkant av korona". Side 13 og 68.

² <https://vekstbarometer.usn.no/ringerike/statistic/5>

med privatbil. Tallene viser at det er passasjergrunnlag på strekningen. Tallene viser også at det er stort potensiale for å redusere klimautslipp i regionene ved å tilby tog som et miljøvennlig og adekvat alternativ til privatbil.

Et bedret kollektivsystem med tog vil tilgjengeliggjøre regionene våre og gjøre regionene mer attraktive som bolig- og næringsområder.

Kommunene i Ringeriks- og Hadelandsregionen har tydelige mål i sine overordna planer om å sikre en bærekraftig utvikling. I Ringerike, Jevnaker og Modum kommune vil kollektivknutepunkter på togstrekningen mellom Hokksund og Roa være svært viktig for å sikre fremtidig bærekraftig bolig- og stedsutvikling. Persontrafikk på jernbanen, vil være viktig for å utvikle attraktive fremtidige boligområder med gode kollektivforbindelser mot Oslo. Bruk av jernbanen vil dessuten være viktig for at kommunene skal kunne nå sine klimamål i sin arealforvaltning.

Persontrafikk på strekningen er viktig for kommunenes fremtidige arealplanlegging. I Jevnaker vil det gi et grunnlag for boligvekst i sentrumskjernen, i Ringerike boligvekst i Hønefoss og tettstedet Tyrstrand og i Modum boligvekst i kommunesenteret Vikersund, samt åpne muligheter også rundt Åmot. Det er en fremtidig samfunnsnytteverdi i prosjektet.

Regionen er en viktig turistdestinasjon i nasjonal og internasjonal sammenheng både med kultur, opplevelser og aktiviteter. Visit Øst-Norge og Visit Norefjell er to viktige interesse miljøer som bidrar til å legge til rette for økt aktivitet og turisme.

Sammen vil alle de nevnte interessentene ha utbytte av å få realisert persontrafikk på togstrekning Hokksund-Hønefoss- Roa. I tillegg vil etableringen av tilbudet ha store ringvirkninger for kollektivtilbudet i Østlandsområdet og bidra til det nasjonale grønne skiftet.

MÅL

- Etablere permanent helårlig tilbud med persontransport på togstrekningen mellom Hokksund – Hønefoss - Roa med videre forbindelse til Oslo, som forutsetter statlig kjøp.
- Tilbudet skal være en del av et større ringbanenett for tog i det sentrale østlandsområde i randsonen til Oslo og som binder sammen Buskerud, Akershus og Innlandet.
- Togtilbudet skal blant annet ivareta behovet for kollektivtransport for innbyggere og næringsliv i Ringeriksregionen, Hadelandsregionen og tilstøtende regioner i et samfunnsøkonomisk og bærekraftig perspektiv.
- Togtilbudet skal gjøre våre regioner til attraktive lokasjoner for eksisterende og potensielle virksomheter ved å tilgjengeliggjøre lokasjonene for et større arbeidsmarked.
- På sikt vil strekningen kunne være en viktig mateforbindelse til Ringeriksbanen.

Fase 1: Analysefasen

I analysefasen skal prosjektgruppen:

- Utarbeide en strategi for å kunne gi prosjektet et objektivt kunnskapsgrunnlag gjennom informasjonsinnhenting, analyser og opprette dialog med relevante samarbeidspartnere .
- Etablere en bredt sammensatt prosjektgruppe sammensatt av interne og eksterne som bidrar til at de nødvendige analysene gjennomføres.
- Utarbeide en rapport som beskriver situasjonen, vurderinger av praktiske og økonomiske

konsekvenser, herunder kost/nytte perspektiver. Rapporten vil også gi prosjekteier anbefalinger for det videre arbeidet.

Delmål:

- Kartlegge behov og marked med bistand fra Viken FK
- Kartlegge infrastruktur, skinnegang, stasjoner m.m. Utarbeide en oversikt over oppgraderingsbehov og kostnader. Prosjektgruppen vil innhente kunnskapsgrunnlag med bistand fra BaneNor.
- Avklare fremtidig driftsansvar for persontransport på strekningen Hokksund-Hønefoss-Roa –VY m.fl.
- Kartlegge mulighet for konsesjon for persontransport og finansiering. Prosjektgruppen vil innhente kunnskapsgrunnlag fra blant annet Jernbaneverket

Finansiering:

Kr 30 000,- eks. mva., fra prosjektmidler på konto tilknyttet IPR Ringerike. Hadeland IPR finansierer 15.000,- eks mva hvis de inngår som likeverdig prosjekteiere.

Fase 2: Gjennomføring

På bakgrunn av analysene i fase 1 gjøres en vurdering om fase 2 skal gjennomføres.

I fase 2 skal prosjektgruppen, i samarbeid med aktuelle partnere og andre interessenter, etablere et reelt togtilbud på strekningen Roa – Hønefoss - Hokksund.

Delmål underveis:

Inngå avtaler med samarbeidspartnere.

Legge til rette for oppstart

Oppgradere nødvendige tekniske løsninger og stasjoner

Fase 3: Pilot

Fase 4: Etablering av fast togtilbud

Fase 5: Toglinje fra Roa til Gardermoen

C | Tidsperiode fase 1

Fase 1 har planlagt oppstart i januar / februar 2023. Ringerike IPR har allerede godkjent prosjektet, godkjenning av prosjektbeskrivelsen behandles den 13. Februar. 10. Februar skal prosjektet behandles av Hadeland IPR.

Fase 1 skal levere sluttrapport innen utgangen av 2023.

D | BISTAND

EGENINNSATS

Fase 1 – Etablere arbeidsutvalg og prosjektgruppe. Gjennomføre analyser og utarbeide rapport
Fase 2 – deltakelse i arbeidsutvalg og prosjektgruppe

FORSLAG BISTAND

Viken FK

Gro Ryghseter Solberg, avdelingssjef for mobilitet og samfunn, Viken fylkeskommune

grosol@viken.no mob: 908 92 734 eller 32 30 00 00 (via sentralbord)

Gunnar Haugerud, rådgiver jernbane, avdeling for mobilitet og samfunn

Gunnarh@viken.no mob: 452 58 243

Bane NOR

Hans- Egil Larsen, prosjektdirektør. Utbygging vest/ Midt

larsha@banenor.no mob. 474 76 616

Ulf Glasrud

Faglig leder Linjen – Område Sør-Vest, Drift og Teknologi

Mobil 916 52 566

E-post. ulf.glasrud@banenor.no

Samferdselsdepartementet

Sara Brøngel Grimstad, fagdirektør baneseksjonen

Sara-Brongel.Grimstad@sd.dep.no mob: 992 79 896

Jernbanedirektoratet

Ove Skovdal, Knut Sletta, sentralbordet 459 78 800.

VY Gjøvikbanen

Vivan Arnesen

Daglig leder, Vy Gjøvikbanen AS

M: +47 41609360

Visit Østnorge

Ingvild Magnus Haraldsen

Markedskoordinator Ringerike & Hadeland

Mob. +47 401 02 588

Notat

Vår ref. (saksnr.):
22/1865 - 22/15445

Saksbehandler:
Hans Tollef Solberg tlf 452 87 460

Dato:
07.11.2022

Persontrafikk mellom Hokksund og Roa «med videre forbindelse til Oslo»

Det foreslås å igangsette et forprosjekt/mulighetsstudie for persontrafikk på jernbanestrekningen mellom Hokksund og Roa, med videre forbindelse til Oslo.

Bakgrunn:

Jevnaker kommune har over lengre tid jobbet aktivt mot ulike myndigheter for å bedre kollektivtilbudet ut og inn av kommunen. Siden kommunen har en operativ jernbane gjennom sentrum i Jevnaker med stasjon, har det vært særlig fokus på å etablere et godt kollektivtilbud på jernbanen. Dette har vært et svært tydelig mål i kommunen over lengre tid. Jevnaker kommune har i sine høringsuttalelser på samferdsel og NTP, lagt særlig vekt på kollektivtilbud på jernbane. Det har også vært møter med Viken fylkeskommune rundt temaet.

Siden 2021 har Ringerike, Jevnaker og Lunner kommuner, sammen med Visit Øst-Norge SA, Stiftelsen Kistefos-Museet og Hadeland Glassverk jobbet med prosjektet «Bærekraftig kultur, reiseliv og samferdsel». Prosjektet har sett på muligheten for perrong på Kistefos, drift av sommertog, der hovedmålsettingen har vært å legge grunnlaget for et permanent tilbud om persontrafikk på Roabanen. I arbeidet med prosjektet har det vært nær kontakt med Bane NOR og Vy Gjøvikbanen.

Modum kommune har lenge jobbet for å gjenoppta persontransport på traséen mellom Hokksund og Hønefoss (Randsfjordbanen). Det har i mange år eksistert en politisk samferdselsgruppe i kommunen. Det er tverrpolitisk enighet om persontransport på Randsfjordbanen. Etter politisk bestilling er det etablert et hovedutvalg for samferdsel og næring som jobber for dette. Hovedutvalget har støtte fra fylkeskommunen (tidligere Buskerud, og nå også Viken). Hovedformålet med arbeidet er å knytte bo- og arbeidsmarkedet sammen.

Etter at sommertog 2022 ikke lot seg gjennomføre, ble det i Ringerike kommune tatt et lokalt politisk initiativ til å undersøke andre muligheter for drift av persontransport i øst-vestgående linje fra Hønefoss.

Jevnaker kommune
Postadresse:
Postboks 60
3521 Jevnaker

Besøksadresse:
Kirkegt. 6
3520 Jevnaker

Epost: postmottak@jevnaker.kommune.no
Telefon: 61 31 57 00
Org.nr.: 961 381 363
Bankkonto: 2030.19.96102
www.jevnaker.kommune.no

Det å etablere et kollektivtilbud på eksisterende jernbane er et svært viktig mål både for kommunene i Ringeriksregionen og i Hadelandsregionen. Dette blant annet for å etablere et bærekraftig kollektivtilbud mot Oslo, men også på tvers av regionene og kommunegrensene.

Kommunenes beliggenhet i forhold til Oslo med omland, gir gode muligheter for befolkningsvekst og næringsutvikling. Flere kommuner har dessuten, på bakgrunn av lovnader om ny vei og bane, gjort svært store investeringer i infrastruktur og arealdisponeringer.

Bærekraft og klimautslipp er et mantra i alle kommunene, og transport utgjør en stor del av kommunenes utslipp. Inntil Ringeriksbanen er på plass står Ringeriksregionen uten et reelt togtilbud selv om skinnene ligger der.

Uavhengig av om Ringeriksbanen kommer på kort eller lengre sikt, vil det være viktig å etablere et persontogtilbud på eksisterende jernbane mellom Hokksund og Roa. Når Ringeriksbanen måtte være på plass, vil persontrafikken både på Randsfjordbanen og Roabanen, utgjøre en svært viktig mateforbindelse til Ringeriksbanen. Et lokaltogtilbud vil binde Ringeriksregionen sammen med Hadeland.

Med utgangspunkt i overnevnte, bør kommunene i Ringeriksregionen og Hadelandsregionen samle seg om ett felles prosjekt om etablering av et kollektivtilbud på tog mellom Hokksund og Roa med forbindelse til Oslo

Hva kan oppnås med persontrafikk mellom Hokksund og Roa?

Lunner og Gran:

I dag har ikke Lunner og Gran et tilfredsstillende kollektivtilbud vestover mot Ringerike. Persontrafikk på tog vil derfor være viktig siden Hønefoss er den nærmeste regionale byen. Videre vil et pendlertilbud for et eventuelt arbeidsmarked i Ringeriksregionen være viktig. Hadelandsregionen og Ringeriksregionen henger sammen på mange områder som for eksempel innenfor reiseliv, kultur og landbruk. Gode togforbindelser vil kunne gi svært gode synergier for begge regioner.

Jevnaker:

Om lag 6-700.000 personer besøker Jevnaker hvert år og kommunen deltar i Visit Øst-Norge SA sitt prosjekt «bærekraftig reiseliv». Slik kollektivtilbudet i Jevnaker nå er innrettet, må i prinsippet alle som kommer til Jevnaker bruke egen bil. Det er forsøkt å etablere tog- og busstilbud om sommeren der operatørene forutsetter ekstern finansiering. Jevnaker har svært attraktive boligområder som blant annet er med på å bygge oppunder premisset for økt næringsutvikling i regionen. Kommunen mangler imidlertid et kollektivtilbud som er med på å tiltrekke seg nye innbyggere.

Ringerike:

Hønefoss er regionsenteret i Ringeriksregionen, men også en viktig by for Hadelandsregionen. Et bærekraftig kollektivtilbud til og fra Hønefoss som et knutepunkt mellom regionene vil være viktig. Ringerike kommune har vedtatt en strategi om å være en

proaktiv arealforvalter. Kommunen har rigget seg for en større befolkningsvekst knyttet til etableringen av Ringeriksbanen. Det er flere store planer som vil kunne øke passasjergrunnlaget på lokalbanen. Det vises i den forbindelse til Tyrstrand der flere store boligprosjekter både er under behandling og spilt inn i forbindelse med revidering av kommuneplanens arealdel.

Modum:

Modum har lenge hatt et mål om å etablere et godt kollektivtilbud på Randsfjordbanen. Boligutbygging og næringsutvikling i Modum er avhengig av dette. En god tettstedutvikling krever et godt kollektivtilbud som vil styrke Modum som en del av Ringeriksregionen. Kommunesenteret, Vikersund, er et viktig satsingsområde i Modum med egen togstasjon. Blaafarveverket og Vikersundbakken er kunst og kulturinstitusjoner som tiltrekker seg svært mange besøkende. Kommunen har ikke et kollektivtilbud som gir de besøkende et alternativ til personbil.

Krødsherad og Sigdal:

For Krødsherad og Sigdal er Hønefoss et viktig mobilitetsknutepunkt. De to kommunene jobber med å få til et bærekraftige transporttilbud knyttet opp til fritidsbebyggelsen på Norefjell.

Den regionale betydningen

Regionsenteret Hønefoss er et viktig mobilitetsknutepunkt i Ringeriksregionen, men også for Hadeland, Valdres og Hallingdalen. Alle regionale kollektivforbindelser går via Hønefoss. Persontrafikk på eksisterende jernbane vil øke og forsterke attraktiviteten til regionen. Persontrafikk på eksisterende bane vil være med på å binde Ringeriksregionen og Hadelandsregionen nærmere sammen. Persontrafikk på linjen vil dessuten bidra til å redusere klimautslipp.

Veien videre:

Det foreslås at det etableres en mulighetsstudie/et forprosjekt i regi av IPR for Ringeriksregionen i samarbeid med Hadelandsregionen. IPR for Ringeriksregionen har ansvaret for at det lages en prosjektbeskrivelse med skisser til ulike delprosjekter. Delprosjektene vil beskrive hva som skal skje på kort, mellomlag og lang sikt for å få til et offentlig kjøp av togtjenester på strekningen Hokksund – Roa, som er det overordnede målet.

Forslag til vedtak:

1. Ordfører/rådmannsutvalget slutter seg til at det bør startes opp et prosjekt med mål om et reelt persontogtilbud mellom Hokksund og Roa.
2. Regionrådsadministrator gis i oppgave å lage sak til IPR- møtet 28.11 med forslag om at det lages en prosjektbeskrivelse, som vil konkretisere prosjektet før avgjørelse om igangsetting tas.

Togring Viken-vest

Reetablering av persontrafikk Hokksund- Hønefoss-Roa
Med forbindelse til Oslo
«Et lokalt kollektivtiltak med regional gevinst»

Bakgrunn

- Ringeriksbanen stoppet opp, tidligst ferdig i 2034
- Oslo-Bergen på 4 timer
- Regionen har rigget seg for vekst, **3 milliarder**
- Manglende kollektivtilbud
- Samfunnsmessige hensyn
- Det grønne skiftet
- Press på bolig og næring i sentrale Oslo-områder

Ringeriksregionen

HADELAND

Ringeriksbanen utsatt igjen: – Det er helt uakseptabelt

Regjeringen forslår å splitte fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16. Forslaget, samt beskjeden om nye utsettelse, møter sterke reaksjoner.

Ringeriksbanen skal gjøre det lettere for folk å pendle ved at reisetiden med tog blir kortere på strekningen Oslo og Hønefoss, og dermed også Bergensbanen.
FOTO: ILLUSTRASJON / NRK

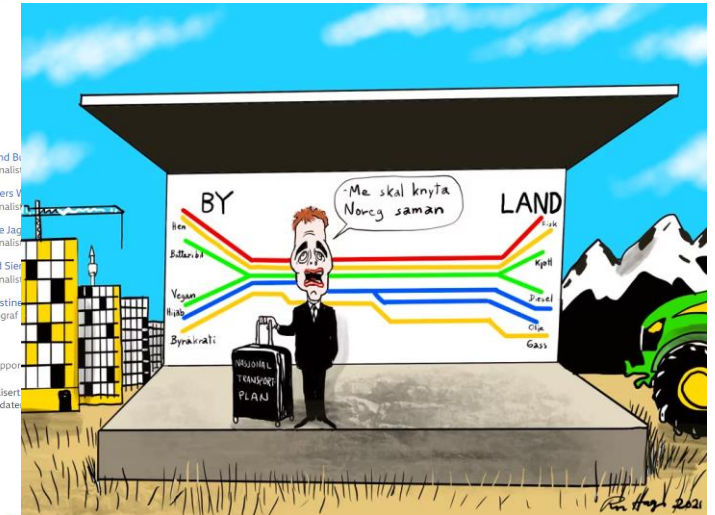
Jernbaneprosjekter

Ringeriksbanen:

Det er nå stor uro blant flere Ap-ordførere om Ringeriksbanen. Dette er en lenge planlagt strekning mellom Hønefoss og Sandvika. Den bygges som en forlengelse av Bergensbanen.

Samferdselsminister Jon-Ivar Nygård (AP) svarte ordførerne med et debattinnlegg som på ingen måte døyvet uroen. Her viser han til koronapandemien, krigen i Ukraina samt stigende renter og kostnadspress.

Artikkelen fortsetter under annonsen

Ringeriksbanen utsett – igjen

Ringeriksbanen, som skal korte ned reisetida mellom Oslo og Bergen med ein time, blir ikkje ferdigstilt dei neste ti åra dersom forslaget i revidert nasjonalbudsjett blir vedtatt i Stortinget.

Historikk

- Strekningen Roa – Hønefossbanen er navnet på den 32 kilometer lange strekningen som ble bygd og åpnet som en del av Bergensbanen i 1909 for person- og godstrafikken mellom øst og vest. Hønefossbanen er en forbindelsesbane mellom Gjøvikbanen og Bergensbanen. Roa - Hønefossbanen i dag er en godslinje, men også omkjøringsbane for persontrafikken til og fra Bergen eller ved driftsavvik på Drammensbanen.

- Persontrafikken på Bergensbanen går i dag på Randsfjordbanen, som ble etablert i 1868 mellom Hokksund – Hønefoss. Den er på 53,99 kilometer og utgjorde opprinnelig strekningen Randsfjord-Drammen 89,6 kilometer. Randsfjordbanen har forbindelse med Sørlandsbanen i Hokksund, Roa-Hønefossbanen og Bergensbanen i Hønefoss. Den lokale persontrafikken på Randsfjordbanen ble lagt om til buss i år 2000.

HADELAND

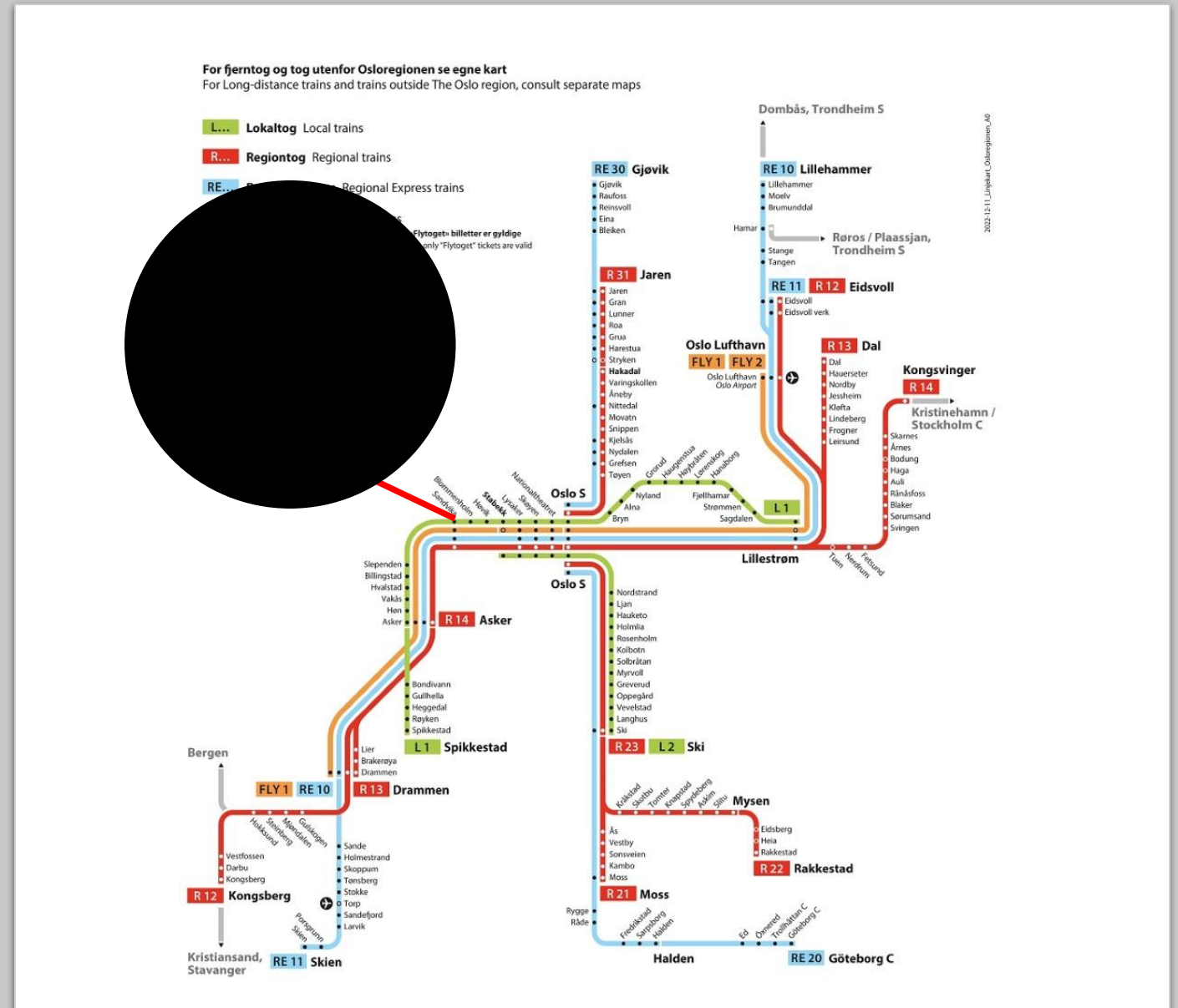

Ringeriksregionen

Utfordringsbilde

- Begrenser vekst i regionen
- Kapasitet
Drammen - Lillestrøm
- Teknisk sårbarhet
- Gods- og persontrafikk
- Lokale og regionale gevinster

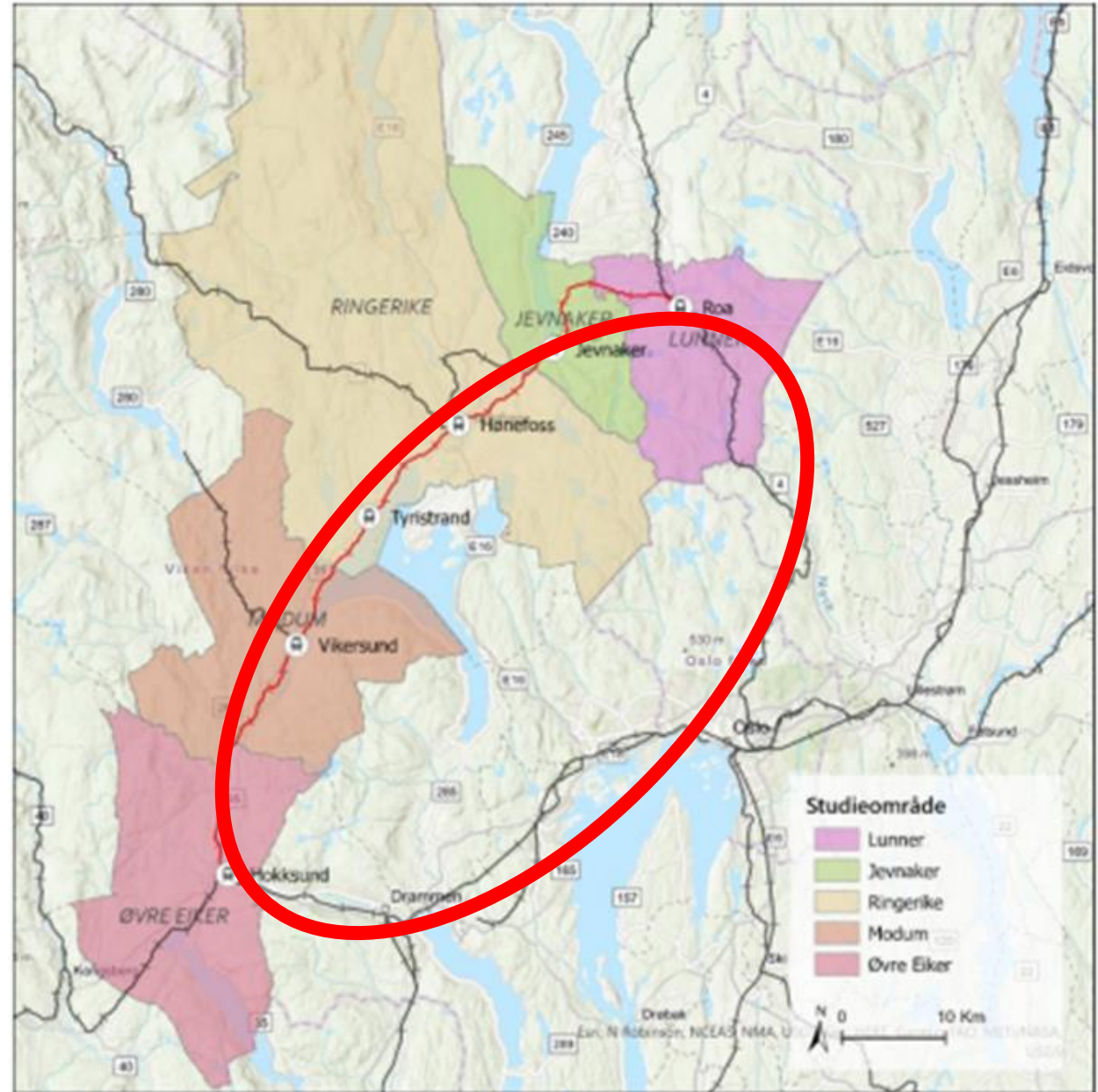
Målsetning

Etablere permanent persontrafikk på togstrekningen mellom Hokksund – Hønefoss - Roa med videre forbindelse til Oslo.

Tilbudet skal være en del av et større ringbanenett for tog i det sentrale østlandsområde i randsonen til Oslo og som binder sammen Buskerud, Akershus og Innlandet.

ivareta behovet for kollektivtransport for innbyggere og næringsliv i Ringeriksregionen, Hadelandsregionen og tilstøtende regioner i et samfunnsøkonomisk og bærekraftig perspektiv.

På sikt vil strekningen kunne være en viktig mateforbindelse til Ringeriksbanen og være et en del av et større ringbanenett med Gardermoen.

Ringeriksregionen

HADELAND

Organisering

Prosjekteier. Ringerike IPR,
Hadeland IPR

Arbeidsutvalg

Prosjektgruppe intern/ekstern

Styringsgruppe: Ordfører og
Rådmannsutvalgene

Mange interessenter

HADELAND Ringeriksregionen

ØVRE EIKER
KOMMUNE

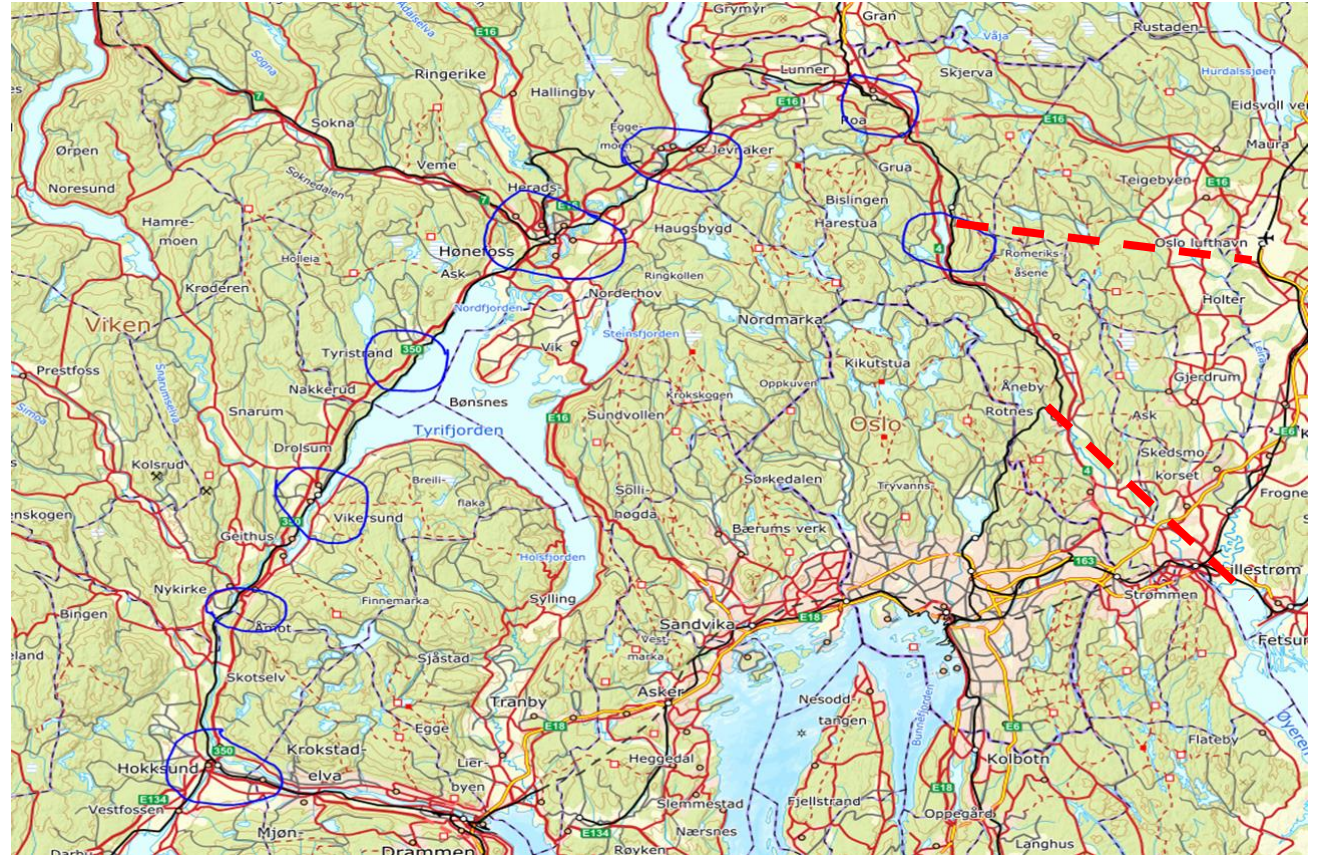
Innlandet
fylkeskommune

Osloregionen

Analysefasen/forprosjekt

- Kunnskapsgrunnlag marked/behov
Mulighetstudier – Viken FK
- Kartlegge infrastruktur, skinnegang, stasjoner m.m. Utarbeide en oversikt over oppgraderingsbehov og kostnader - BaneNor
- Avklare fremtidig driftsansvar for persontransport på strekningen Hokksund-Hønefoss-Roa
- VY m.fl.
- Kartlegge mulighet for konsesjon og kjøp av persontransport, og finansiering – Jernbaneverket
- Befolkningsanalyse for vekst
- Bruk av interne ressurser og goodwill fra samarbeidspartnere
- Utarbeide analyserapport

Ringeriksregionen

HADELAND

Kunnskapsgrunnlag

- Inn og utpendling
- Næringslivets attraktivitet
- Regional mobilitet
- Miljømessig konsekvenser
- "Skape" behov

Ringeriksregionen **HADELAND**

		PENDLER TIL							
		Ringerike	Hole	Jevnaker	Modum	Krødsherad	Gran	Lunner	Øvre Eiker
PENDLER FRA	Ringerike	0	783	393	233	63	62	52	37
	Hole	912	0	34	21	0	0	0	0
	Jevnaker	1021	73	0	0	0	188	140	0
	Modum	299	18	0	0	151	0	0	506
	Krødsherad	87	0	0	105	0	0	0	20
	Gran	219	0	169	0	0	0	326	0
	Lunner	139	0	94	0	0	653	0	0
	Øvre Eiker	63	0	0	278	15	0	0	0
	SUM:	2740	874	690	637	229	903	518	563

Fordeler

- Operative banenett
- Godt utrustet med signalanlegg og sidespor
- Stasjoner på alle knutepunkt med muligheter for god infrastruktur knyttet til stasjonene
- Krever lite investeringer
- Rask realisering, ikke NTP prosjekt

HADELAND

Ringeriksregionen

HADELAND

Referatsaker

Regionrådet for Hadeland - Interkommunalt politisk råd

20.10.2023

MØTEPROTOKOLL

Regionrådet for Hadeland - Interkommunalt politisk råd

Dato: 01.09.2023 kl. 09:00
Sted: Lunner rådhus
Arkivsak: [Click here to enter text.](#)

Møtt: Harald Tyrdal, Lunner kommune
Andreas Ensrud, Lunner kommune
Line Jorung, Lunner kommune
Pål Arne Oulie, Gran kommune
Morten Hagen, Gran kommune
Morgan Langfeld, Viken fylkeskommune
Brita Skallerud, Viken fylkeskommune
Mona Cicilie Stormoen, Innlandet Fylkeskommune

Forfall: Randi Eek Thorsen, Gran kommune
Dagfinn Edvardsen, Hadelandshagen
Truls Gihlemoen, Innlandet Fylkeskommune

**Møtende
varamedlemmer:**

Andre: Dag Flacké, kommunedirektør Lunner kommune
Camilla Langedal, Viken fylkeskommune
Ingrid Lauvdal, Innlandet fylkeskommune
John Kristiansen, Karriere Innlandet
Øyvind Sørli, prosjektleder, Regionrådet for Hadeland IPR
Ingunn Granaasen, daglig leder, Regionrådet for Hadeland IPR

Protokollfører: Ingunn Granaasen

SAKSLISTE

Behandling av utvalgssak

17/23	Mandat for Regionalt kompetanseforum
18/23	Intensjonsavtale med Solobservatoriet
19/23	Justeringer av partnerskapsavtalen med Innlandet fylkeskommune

Orienteringssaker

- Togring Vestre viken – Mulighetstudie
- Høringsinnspill «Tilbudsstrukturen i videregående opplæring. Skoleåret 2024/2025»
- Kompetansekartlegging hos næringslivet ved Hadelandshagen
- Bedriftsundersøkelsen fra NAV
- Status fra Karriere Innlandet med blant annet
 - Elevtall
 - Status fleksibel og desentralisert sykepleieutdanning og vernepleierutdanning
 - Ny opplæringslov / Fullføringsreformen
- Fylkesavtale om videregående skole og Karriere Innlandet – status fra ordførerne
- Status fra Regionrådet for Hadeland IPR
 - Halvårstatus
 - Prosess rundt fremtidig samarbeid på Hadeland og dialog med naboregioner
- Nytt fra Viken fylkeskommune
- Nytt fra Innlandet fylkeskommune
- Ulike orienteringer fra andre hvor Hadeland IPR er representert

17/23 Mandat for regionalt kompetanseforum

Arkivsak:

Behandlet av	Møtedato	Saknr
Regionrådet for Hadeland - Interkommunalt politisk råd	01.09.2023	17/23

Regionrådet for Hadeland - Interkommunalt politisk råds vedtak 01.09.2023:
Regionrådet for Hadeland IPR stiller seg bak mandat for regionalt kompetanseforum. Administrasjonen får i oppgave å invitere fremtidige Akershus fylkeskommune inn i forumet.

Regionrådet inviterer Jevnaker til å slutte seg til dette mandatet.
[Lagre]

18/23 Intensjonsavtale med Solobservatoriet

Arkivsak:

Behandlet av	Møtedato	Saknr
Regionrådet for Hadeland - Interkommunalt politisk råd	01.09.2023	18/23

Regionrådet for Hadeland - Interkommunalt politisk råds vedtak 01.09.2023:
Intensjonsavtale mellom Stiftelsen Solobservatoriet og Regionrådet for Hadeland IPR godkjennes.

[Lagre]

19/23 Justeringer av partnerskapsavtalen med Innlandet fylkeskommune

Arkivsak:

Behandlet av	Møtedato	Saknr
Regionrådet for Hadeland - Interkommunalt politisk råd	01.09.2023	19/23

Regionrådet for Hadeland - Interkommunalt politisk råds vedtak 01.09.2023:
Regionrådet gir administrasjonen fullmakt til å formulere svar til Innlandet fylkeskommune basert på innspill i møtet innen midten av september.

[Lagre]

MØTEREFERAT - Regionalt kompetanseforum Hadeland			
Dato:	18.09.2023	Tid:	14 ⁰⁰ -16 ⁰⁰
Møteleder:	Ingunn Granaasen		Møtested: Karrieresenteret
Referent:	Anne Larsen		
Til stede:	Anne Gro Vik (Nav Hadeland), Dagfinn Edvardsen (Hadelandshagen), Heidi Lervåg (Gran kommune), Tommy Liberg (Lunner kommune, via Teams), Ingunn Granaasen (Regionrådet for Hadeland), Elisabeth Raastad Kjørven (Hadeland vdg skole), Anne Larsen (Innlandet fylkeskommune), Lars Kristian Overen (Gran kommune)		
Forfall:	John Steinar Granheim (Jevnaker kommune), Kent Arntzen (Opplæringskontoret Øst), John Kristiansen (Karriere Innlandet)		
NR	SAK:	Ansvar:	Frist:
20/23	Godkjenning av innkalling og sakliste Godkjent, ingen merknader.	Alle	
21/23	Godkjenning av referat fra møtet 7.6.23 Godkjent, ingen merknader.	Alle	
22/23	Mandat for Kompetanseforum Mandat for regionalt kompetanseforum ble vedtatt i Regionrådet for Hadeland IPR 1. september 2023 etter at det har blitt tatt opp med Jevnaker kommune. Det er også sendt en forespørsel til fremtidige Akershus kommune om deltakelse fra deres side slik at vi får et regionalt kompetanseforum som har medlemmer fra alle de ulike aktørene som er berørt og er premissgivere. Ved at begge fylkene Innlandet og fremtidige Akershus deltar i samme kompetanseforum så får vi tatt opp og diskutert de sakene som er utfordrende på grunn av fylkesgrensen i regionen. Vedtak: Saken tas til orientering	IG	
23/23	Orientering om regionrådsmøter på Hadeland I regionrådsmøtet den 1. september ble disse sakene innen kompetanse tatt opp: <ul style="list-style-type: none"> • Mandat for regionalt kompetanseforum • Høringsinnspill «Tilbudsstrukturen i videregående opplæring. Skoleåret 2024/2025» • Kompetansekartlegging hos næringslivet ved Hadelandshagen • Bedriftsundersøkelsen fra NAV • Status fra Karriere Innlandet med blant annet <ul style="list-style-type: none"> ○ Elevtall ○ Status fleksibel og desentralisert sykepleierutdanning og vernepleierutdanning ○ Ny opplæringslov / Fullføringsreformen 	IG	

	<ul style="list-style-type: none"> Fylkesavtale om videregående skole og Karriere Innlandet – status fra ordførerne <p>I regionrådsmøtet den 20. oktober vil Innlandet fylkeskommune ha sin årlige kommunedialog og informere om skolestruktur-arbeidet som foregår i fylket.</p> <p>Vedtak: Saken tas til orientering</p>		
24/23	<p>Tilstandsrapport videregående opplæring i Innlandet fylkeskommune</p> <p>Anne Larsen orienterte fra tilstandsrapporten for videregående opplæring i Innlandet fylkeskommune for skoleåret 2022-2023.</p> <p>Vedtak: Tatt til orientering.</p>	AL	
25/23	<p>Desentrale og fleksible studietilbud</p> <p>Anne Larsen orienterte om status i arbeidet med tilrettelegging for desentrale og fleksible studier i Innlandet.</p> <p>Karriere Innlandet har ansvar for å iverksette tiltak i handlingsplan for desentrale og fleksible studietilbud vedtatt av fylkestinget. Karriere Innlandet har gjennomført en kartlegging av behov for sykepleiere og vernepleiere samt mulige praksisplasser i kommunene og private helseinstitusjoner på Hadeland. Det har kommet inn svar fra de fleste som har fått tilsendt kartleggingen. Vi venter på tilbakemelding fra Lunner kommune, henvendelsen er purret opp.</p> <p>Det arbeides med mulig tilbud om bachelor i sykepleie fra høsten 2024. Pr i dag er det ikke noe nytt å melde om mulig studietilbud i vernepleie. Fagskolen Innlandet tilbyr studiet rus og psykiatri fra januar 2024, her er Hadeland tildelt 10 studieplasser. Søknadsportal åpner i uke 42/2023. Det arbeides for å legge til rette for et studium for veiledere som tar mot studenter innen helse og oppvekst på Hadeland.</p> <p>Vedtak: Tatt til orientering.</p>	AL	
26/23	<p>Møteplan for resten av 2023 og 2024</p> <p>Etter diskusjon ble man enige om at fredager før lunsj er en god tid for møter i regionalt kompetanseforum.</p> <p>Ingunn og John kommer med forslag til datoer.</p> <p>Det hadde også vært fint å ha et eget Team for regionalt kompetanseforum slik at alle dokumenter og dialoger kan finnes et sted. John setter opp dette.</p> <p>Vedtak: Tatt til orientering.</p>	IG	
27/23	<p>Eventuelt</p>	IG	

<p>Det er lagt opp en egen side hos regionrådet hvor man finner bakgrunn for kompetanseforum og tidligere protokoller: https://regionhadeland.no/regionalt-kompetanseforum.600643.no.html</p> <p>Det ble diskutert om det er nødvendig med navngitt vara. Vi ser ann hvordan oppmøtet og møtene fungerer fremover før vi eventuelt innfører navngitte vara.</p> <p>Temaer som har kommet opp og som bør tas opp på senere møter. Noen av sakene er nye, mens andre bør tas på nytt da det er store utskiftninger i deltakere i kompetanseforum:</p> <ul style="list-style-type: none">• Innføringsklasser – utfordring med norsk-nivået hos nyankomne flyktninger• Prosess rundt skolestruktursaken i Innlandet fylke – bør diskuteres i regionalt kompetanseforum.• Informasjon om Fagskolen Innlandet da flere ikke kjenner så godt til dette• Kartlegging i Hadelandshagen og Bedriftsundersøkelsen til Nav (vært tidligere, men en del nye medlemmer)• Bærekraftsrapportering – hva er status på dette i forhold til kompetanse?• Utfordring med at Hadelandskommunene er i to ulike fylkeskommuner, fora for å diskutere saker som «faller mellom 2 fylker». <p>Vedtak: Tatt til orientering.</p>		
--	--	--

Neste møte er 10. november 9-11.

Erfaringer fra Arendalsuka – 14-17 august 2023

Deltakere fra Hadeland:

- Lunner: Harald Tyrdal og Dag Flacke
- Gran: Randi Eek Thorsen
- Adm i regionrådet: Monica Celius, Øyvind Sørli og Ingunn Granaasen

Forfall ift påmelding: Torbjørn Hansen fra Gran og Morten Lafton fra Jevnaker

Kort om Arendalsuka:

Arendalsuka er en årlig nasjonal arena hvor aktører innenfor politikk, samfunns- og næringsliv møter hverandre og folk, for debatt og utforming av politikk for nåtid og framtid. Arendalsuka er partipolitisk uavhengig, og har som mål å styrke troen på politikk og politisk debatt.

Bakgrunn for å delta på Arendalsuka:

- Våre naboregioner Gardermoreregionen, Gjøvikregionen (sammen med Hamar og Lillehammer) og Osloregionen deltar på Arendalsuka og det er viktig for Hadelandsregionen å knytte kontakter og skape forståelse for samarbeid mellom regionene. Dette gjelder spesielt nå i den situasjonen som Hadeland befinner seg i når det gjelder prosesser rundt samarbeid internt og eksternt.
- Det er naturlig for kommunene på Hadeland å være tilstede på en demokratisk møteplass med mulighet for å oppdatere seg innen mange ulike fagfelt

Kostnader

Hver kommune bærer kostnadene for sine deltakere. Regionrådet tar kostnadene for de som er ansatt der.

Oppsummert inntrykk etter Arendalsuka

Det var et overveldende antall arrangementer man kunne velge mellom. Det at alle arrangementer er gratis og åpne for alle er veldig positivt. Mange organisasjoner sender sine «topp-folk» hit slik at man får mye god informasjon. Det er mulig å skaffe seg oppdatert kunnskap innen mange fagfelt på svært kort tid i forhold til andre konferanser gjennom året. Også en god plass for å knytte tettere kontakter til andre regioner. Ingen av deltakerne fra Hadeland hadde vært på Arendalsuka tidligere og ble positivt overrasket over hvor tverrfaglig det var i tillegg til de politiske debattene.

Oversikt over aktiviteter

Ordførere / kommunedirektører deltok også på egne arr i tillegg til de som er nevnt i tabellene.

Mandag 14. august Kun Øyvind tilstede denne dagen.

Tittel	Arrangør	Stikkordsmessig oppsummering	Deltakelse
BÆREKRAFTIG DISTRIKTSPOLITIKK – FLUKT ELLER FAKTA	NIBR Oslo Met, Høgskolen i Innlandet	Veldig spennende og relevant drøfting av distriktskommunenes utfordringer med stagnasjon og nedgang i befolkningsutviklingen. Høgskolen på Lillehammer hadde gode bidrag i debatten.	Øyvind
KICKOFF FOR HELE FAGBEVEGELSEN	LO / Fellesforbundet	Politisk debatt og underholdning - høy stemning og mange politiske kjendiser. Men ikke så veldig faglig relevant...	Øyvind

Tirsdag 15. august

Tittel	Arrangør	Stikkordsmessig oppsummering	Deltakelse
KAMPEN FOR INKLUDERING: HVORDAN SKAPE EN SKOLE UTEN MOBBING?	Voksne for barn	Spennende å høre om prosjekt på Brandbu barneskole da to stykker derfra var i panelet.	Øyvind, Monica og Ingunn
KUNST OG KULTUR AV HØY KVALITET OVER HELE LANDET – HVA BETYR DET?	Stavanger kommune, Rogaland teater, MUST (Museum Stavanger)	Fokus på den nye kulturloven. Skal forplikte kultur inn i planverket til kommune og fylke. Kultur er en like viktig bærebjelke som andre områder i samfunnet. Hvordan følge opp dette regionalt? Desentralisert infrastruktur for at alle skal ha tilgang på kultur er et demokratisk viktig prosjekt.	Monica og Ingunn
Bunad for alle?	Norges museumsforbund, Aust-Agder museum og arkiv, Museene på Sørlandet	Arrangementet er knyttet til prosjektet "Stolt og staselig". Panelsamtale var med Maja Musum og Randsfjordmuseet.	Randi

Strategisk og praktisk bruk av AI i ledergrupper og organisasjoner	Try digital	Veldig nyttig overblikk på hva som har skjedd på AI -feltet det siste året. Tips til app'er som kan lette arbeid i HNN. Fått impulser til å tenke på hvordan AI kan utfordre, men også gi muligheter innen regionalt arbeid på Hadeland. I dag er det et ledelsesansvar å implementere strategiske ai-teknologi.	Monica og Ingunn
TÅLER NORSKE KOMMUNER ET STADIG VÅTERE KLIMA?	IF Skadeforsikring	Aktuelle problemstillinger og mange gode poenger – men litt kortfattet og lite nytt. Og kanskje ikke så relevante poenger for Hadeland.	Øyvind
KAMPEN OM AREALENE I NORGE	Norsk institutt for bioøkonomi	Viktig tema – mange gode innlegg. Relevant og bra, men mer preget av “naturfaglige” vinklinger enn samfunnsplan...	Øyvind
Kreativitet møter struktur – slik designer du en strategi som fungerer	Try råd	Praktisk innføring i en velprøvd strategiprosess. Brukte gode eksempler på hva som lykkes og ikke. Tips til bok: Playing to win	Monica og Ingunn
Hvordan øke kapasiteten i nettet raskt?	Distriktsenergi (panel med deltakere fra Fornybar Norge, ulike politikere med fokus på energi, Hydro og reguleringsmyndigheten for Energi)	Viste godt de ulike oppfatningene av hvorfor dette er vanskelig å få til... Diskusjoner om alt fra nettreguleringen, prioritering av tilknytningskø, bedre koordinering i kraftbransjen...	Ingunn
Den store AI-kulturdebatten – kunsten i det kunstige	Del av hovedprogrammet (panel med - kultur og likestillingsminister, - Nikolai Astrup H, - Rettberg, professor ved UiB, - Nasjonalbiblioteket, - Leder innovasjon ved Munchmuseet - Designteknolog i Capgemini.	Lærerikt om AI og paradoksene rundt dette. Fikk tips om denne filmen for å forstå hva AI er: https://i.ntnu.no/wiki/-/wiki/Norsk/Snakke+med+studentane+om+kunstig+intelligens	Monica og Ingunn
KOMMUNAR FOR LEVANDE LOKALKULTUR.	Noregs Ungdomslag, Kulturalliansen, Studieforbundet kultur og	Debatt om Regjeringa sin strategi for kulturfrivillighet. Bør det opprettes regionalfond? Nærmiljøbygg er en god investering i lokalsamfunnet.	Monica

	tradisjon, Frivillighet Norge, Aust Agder Ungdomslag.		
SAMTALE: KAN DEN NASJONALE STRATEGIEN FOR KULTURFRIVILLIGHET GJØRE EN FORSKJELL LOKALT	Kulturalliansen, Norsk musikkråd, Voksenopplæringsforbundet, Kulturvernforbundet.	Regionale kulturråd skal etableres. Utfordring: Egnede lokaler for frivilligheten. Fra kommunalt perspektiv: Strategien er ikke førende og det følger ingen penger med.	Monica
SUPER TUESDAY	Veidekke, First House	Showpreget med hint av amerikanske valgkamp. Mange politiske dueller ledet på en morsom måte av Morten Hegseth – stor stemning og en morsom kveld	Alle

Onsdag 16. august

Tittel	Arrangør	Oppsummering	Deltakelse
Utvikling av landets store lufthavner – kan de bli verdens grønneste?	Gardermoregionen og DLA Piper Norway Panel med: - Konserndirektør Avinor - Ordfører Ullensaker - Statkraft Varme - Oslo airport city - næringsjef Bergen kommune	Interessant å høre perspektivene og fremtidsvisjonene rundt knutepunktet rett i nærheten av Hadeland.	Harald, Randi, Dag og Ingunn
På vei mot en ny digitaliseringsstrategi – hva med den allerede eksisterende grunnmuren?	Kartverket og Brønnøysundregistrene Panel med: - Direktør Brønnøysundregistrene - Direktør land, Kartverket - Direktør digitalisering, NHO - Adm dir, norsk kommunalteknisk forening - MDG - Rådgiver Sikri Group	Diskusjon rundt hvordan det private og det offentlige Norge skal håndtere de store internasjonale gigantene. Og hvordan sikre god nok datafangst for de offentlige leverandørene så både kommuner og næringsliv kan få enda mer hjelp av disse.	Ingunn
HVILKE NORSKE VIRKSOMHETER ER EGENTLIG BEST PÅ BÆREKRAFT	Sophia Steria, 12 YEARS	Interessant gjennomgang av ulike godkjenningsordninger for miljømerking m.m.	Øyvind

		God belysning av hvor vanskelig det er å svare på spørsmålet.	
Kan NTP bli en plan for å nå klimamål og bidra til økt konkurransevne for næringslivet?	Osloregionen IPR Medvirkende: - Samferdselsminister - Helleland, H, Stortinget transport... - Fylkesrådsleder Viken - Ordfører, Indre østfold kommune - Byråd for energi og klima i Bergen - Byråd for finans Oslo - Admdir TØI - Regiondirektør NHO Viken Oslo - Adm dir Skift Norge - Konst dir, Osloregionen	Ulike innfallsvinkler på hva som bør prioriteres i neste NTP og hvordan man skal få klimamål inn i denne planen. Nyttig seanse å få med seg	Harald, Dag, Randi, Øyvind og Ingunn
Regelverk tsunami innen bærekraft – er norsk næringsliv rigget?	DNB (også med panel fra ulike organisasjoner innen fagfeltet)	Grei oppsummering av de ulike regelverkene som treffer aktører i Norge etter hvert.	Ingunn
HVORDAN BYGGE TILSTREKkelig MED BOLIGER I PRESSOMRÅDER?	Norges Eiendomsforbund, NBBL, Huseierne	Et veldig viktig tema for Hadeland – men som på mange andre arrangementer ble utfordringene godt belyst, men svarene ble litt korte og ikke så anvendbare.	Øyvind
Er vi ferd med å miste kontrollen over KI før teknologien er tatt i bruk for fullt?	Tieto evry Banking. Panel med - Finansforbundet - Konsernsjef Eikagruppen - Adm dir Google Norge - Head of cards, TietoEvry6	Nyttig diskusjon (igjen) om mulighetene og utfordringene med AI sett fra finans og Google sitt ståsted. Sjekk ut denne rapporten: https://www.finansforbundet.no/folk-og-fag/forbundsnytt/slik-bruker-norsk-finans-kunstig-intelligens/ Test ut Bard – AI verktøyet som er tilgjengelig for folk flest fra Google.	Ingunn
Bærekraftsdilemmaer fra styrerommene	KPMG. Panel med: - Tidl konsernsjef Gjensidige - Partner, Summa Equity	Ansvaret for rapportering på bærekraft ligger i styrerommet. Må få en naturlig plass i årsrapporten. Eksempler på hvordan integrere	Ingunn

	<ul style="list-style-type: none"> - Adm dir i FinansNorge - Styremedl Norsk klimastiftelse - Leder av ESG advisory, KPMG 	bærekraft inn i bedrifts-strategien. Viktig å få dette inn i vanlig forretningspraksis slik at det ikke kun blir rapportering, men en mulighet for å skape verdier.	
Innlandsporteføljen: Den grønneste fastlandsindustrien	<p>Gjøvikregionen utvikling, Innlandet fylkeskommune. Panel med</p> <ul style="list-style-type: none"> - Statssekretær klima og miljø - Jønnes, Stortingsrepr H - Støstad, stortingsrepr Ap - Klyngeleder, NCE manufacturing - Klyngeleder, 7 sterke - Marked- og innovasjon, Vyrk 	En grei innføring av prioriteringene i Innlandsporteføljen. Vyrk var en spennende bedrift, kanskje han må komme og inspirere lokalt næringsliv?	Randi, Ingunn
NÆRINGSUTVIKLING ER NØKKELEN TIL GODE LOKALSAMFUNN. TAR POLITIKERNE DETTE NOK PÅ ALVOR?	Bygg Arena Arendal. 41 ledende bedrifter og foreninger i bygg, anlegg og eiendomsnæringen.	Regionenes kamp 2023 kommer ut i midten av oktober. Endringer i begrunnelse for å flytte: Miljø og kulturtilbud er blitt viktigere. Hamarregion skårer høyt, fordi de er gode på å koble næring, utdanning, kultur og kommunale tilbud. Tenke større regioner for å styrke kompetansetilgangen. Forutsigbare og langsiktige reguleringer. Podcast om stedsutvikling: Stemmer fra stedet.	Monica
DATADRETVET B2B-MARKEDSFØRING 2023 - HVA BØR DU VITE AKKURAT NÅ?	TRY Råd, TRY Dig.	Ai-drevet kontrollpanel, med testkjøring og påfølgende anbefalinger om kanaler og spend. Blog generator i CMS (Content Management System). Tone of voice-generator (Try).	Monica
HAR LOKALSAMFUNNET RÅD TIL Å SATSE PÅ KULTUR?	Kulturdirektoratet, KS	I Lillestrøm er eiendomsskatt øremerket til barn og kultur. Bør kultur være en lovpålagt oppgave for kommunene? Satsing på kultur gir innsparinger på helsebudsjettet. Kunst og kultur: Både egenverdi og instrumentell verdi. Kunst er prosesstenkning og meningsbærende, og bør i større grad inn i andre sektorer i kommunen for å skape videreutvikling.	Monica

KLP – KOMMUNEKONFERANSEN ARENDAL – HVORDAN STÅR DET TIL MED DEN NORSKE MODDELEN?	KLP	Kveldsarrangement med servering – gode innlegg og refleksjoner fra gode/kjente innledere.	Alle
--	-----	--	------

Torsdag 17. august

Tittel	Arrangør	Oppsummering	Deltakelse
MÅ VI VELGE MELLOM NATUR OG KLIMA?	Storebrand	Grei oppdatering av situasjonen og utfordringene – men litt kort tid til å komme med nye poenger og konklusjoner.	Øyvind
BÆREKRAFT OG KUNST I OFFENTLIGE ROM – HVORDAN LYKKES I GJENNOMFØRINGEN?	Kulturbyrået Mesén, Skien kommune	Kunst i offentlige rom, en samling med gode eksempler heller enn krav (til kommuner). Kunst i o r er en mulighet i det grønne skiftet, ikke en begrensning. Tilgjengeliggjøre den kunstneriske rapporten om vedlikehold og materialbruk osv, for å lette arbeidet for andre k i o r-prosjekter. Kan være kostnadsbesparende å trekke inn kunstneren tidlig.	Monica
HVA MÅ VI SLUTTE MED FOR Å NÅ VÅRE KLIMA- OG MILJØMÅL?	Transportøkonomisk Institutt	Spennende innlegg og gode deltagere gjorde at mange sentrale temaer ble diskutert godt – bl.a. kjøpesenter utenfor byene og miljøkonsekvenser av store nye vegprosjekter	Øyvind
NASJONAL UTVIKLINGS- OG AREALPOLITIKK KJØRER MELLOMSTORE KOMMUNER I GRØFTA.	Clemens Eiendom	Gode innlegg og bra poengtering av en del utfordringer i kommunenes samfunns- og arealplanlegging. Viktige poeng at noen kommuner har stort press og krevende konflikter, mens mange andre har lite vekst.	Øyvind

Samarbeidsverksted mellom Hadelandsregionen og Ringeriksregionen

Rapport fra verksted
21. juni 2023
Tyrifjord hotell

Ringeriksregionen

HADELAND

Samarbeidsmøte IPR-ene for Ringeriksregionen og Regionrådet for Hadeland

Program:

08:30 Velkommen!

08:40 Vi blir litt bedre kjent

09:00 Temaer og saker for eventuelt samarbeid

11:30 Lunsj

14:00 Slutt for i dag

Prosessleder Erik Larsen, innleid av regionrådet for Ringeriksregionen.

Deltakere på verkstedet:

Syver Leivestad, ordfører i Hole kommune

Knut Martin Glesne, ordfører i Krødsherad kommune

Harald Tyrdal, ordfører i Lunner kommune

Dag Flacké, kommunedirektør i Lunner kommune

Hans Tollef Solberg, rådgiver plan og samfunn i Jevnaker kommune

Morten Lafton, ordfører i Jevnaker kommune

Kirsten Orebråten, ordfører i Ringerike kommune

Stig Rune Kroken, kommunedirektør i Krødsherad kommune

Inger Kammerud, regionrådsadministrator for Ringeriksregionen

Aud Norunn Røsok Strand, kommunedirektør i Modum kommune

Bjørn Erik Sørli, varaordfører i Modum kommune

Randi Thorsen, ordfører i Gran kommune

Ingunn Granaasen, regionrådsadministrator for Hadelandsregionen

Erik Larsen, Larsen informasjonstjenester

Del 1: Ønsket resultat av eventuelt samarbeid

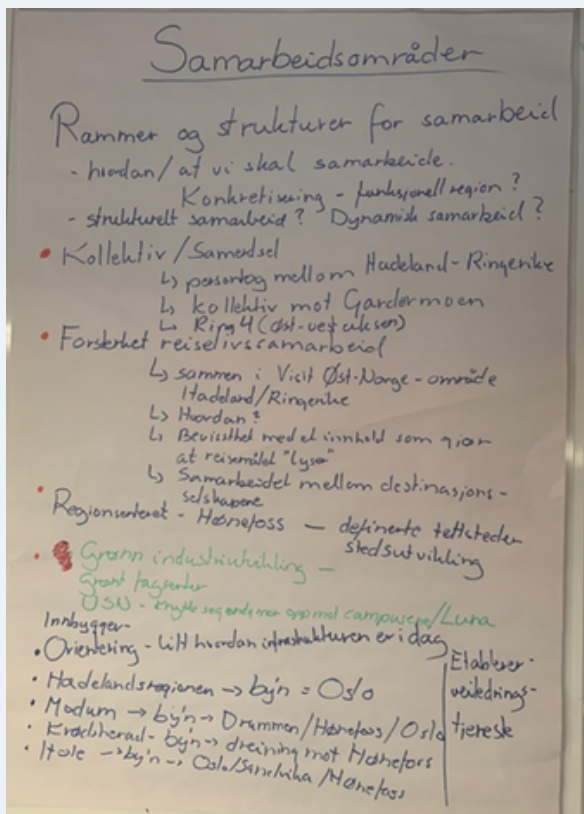
Individuell oppgave:

Ett år har gått. Her sitter du igjen sammen med deltakerne fra regionrådene på Hadeland og i Ringeriksregionen. For ett år siden hadde dere et samarbeidsmøte. Og akkurat nå kjenner du på at dette samarbeidet har vært tidenes suksess. Valg av temaer, saker og arbeidsformer har vært optimalt. Samarbeidet vekker oppsikt langt utover gamle Viken. Hva har skjedd? Hvilke saker og temaer har dere jobbet med og hvordan har arbeidet vært gjennomført?

Blandede grupper:

Opgave: Del egne notater og kom fram til hva det er viktigst at dere samarbeider om.

Gruppenes innspill ble sammenfattet på en flippover. Her er hovedpoengene:

Samarbeid om:

- Kollektiv/samferdsel:
 - Persontog Hadeland – Ringerike
 - Kollektiv mot Gardermoen
 - Ring 4 (øst-vestaksen)
- Forsterket reiselivssamarbeid
 - Sammen i Visit Øst-Norge-området (Hadeland/Ringerike)
 - Hvordan?
 - Bevissthet med innhold som gjør at reisemålet «lyser»
 - Samarbeid mellom de tre destinasjonsselskaperne (Hole, Norefjell og Øst-Norge)
- Regionsenteret Hønefoss
 - Definere tettsteder og stedsutvikling
- Grønn industriutvikling
 - Grønt fagsenter
 - USN
 - Knytte aktører mer opp mot Campus Hønefoss og LUNA

En gruppe understreket også at forutsetninger og premisser for samarbeidet må være tydelig: Hvordan skal regionene samarbeide? Hva slags struktur og form skal samarbeidet ha?

Del 2: Valg av temaer/saker – og fordypning

Prosessleder satte fram fire stoler:

1. Kollektiv/samferdsel
2. Forsterket reiselivssamarbeid
3. Regionsenteret Hønefoss
4. Grønn industriutvikling

Deltakerne ble bedt om å gå til den stolen/temaet de kjente at de ble trukket mot akkurat der og da (her og nå).

Regionsenter Hønefoss fikk bare ett valg. Denne stolen ble da trukket ut, og deltakeren fikk et nytt valg.

Deltakerne fordelte seg på de tre øvrige temaene. Oppgaven var å konkretisere samarbeidsformer/-strukturer for det konkrete temaet.

Tema 1: Kollektiv/samferdsel – også valgt som det viktigste

Samarbeidet starter med et trinn en før valget med to prosjekter:

- Flybuss Ringerike/Hadeland-regionene til Gardermoen
- Tog: Hokksund – Roa

De sju ordførerne og sju kommunedirektørene blir innkalt til et halvdags samarbeidsmøte med de to prosjektene som tema i løpet av de siste to ukene av august. Regionrådsskoordinatorene finner egnet tid og sted. På dette møtet avtales organisering og videre arbeidsform.

Trinn to vil handle om:

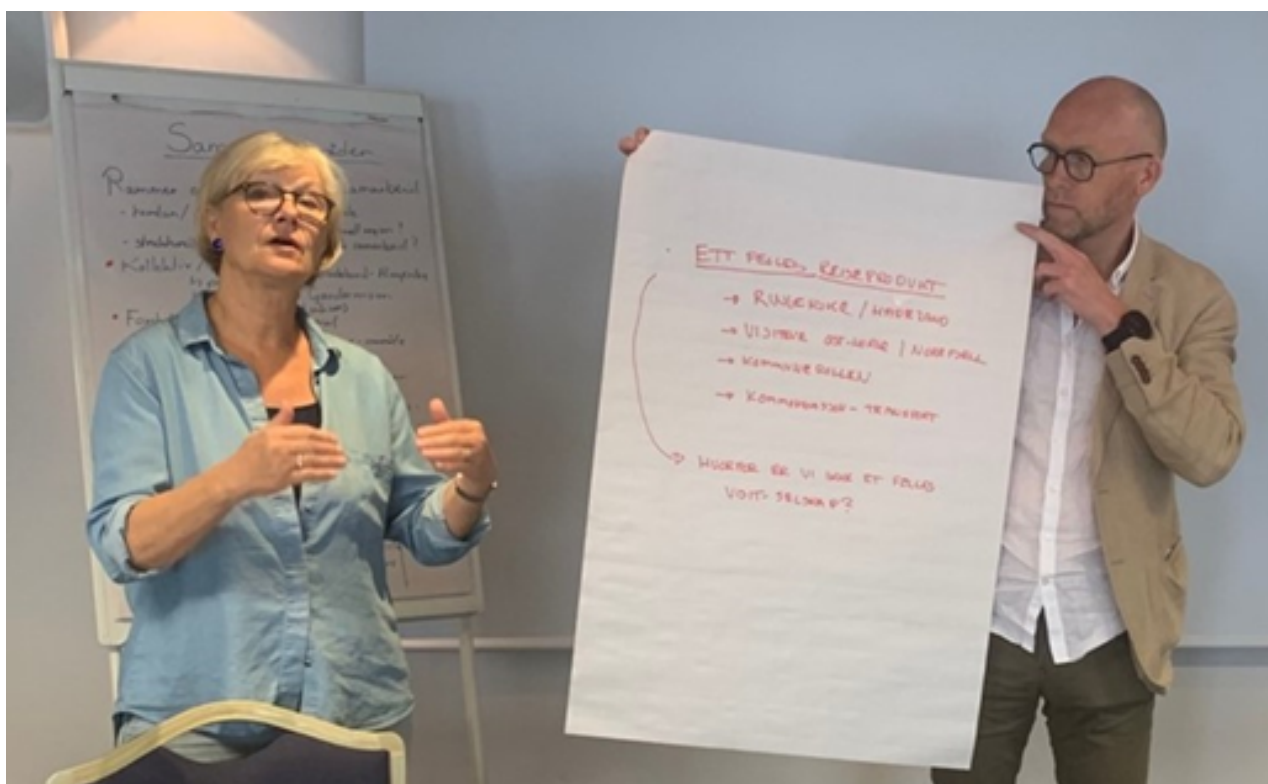
- Ring 4
- Ringeriksporteføljen
- Næringslivet + + + mot Gardermoen

Tema 2: Et felles reiseprodukt

- Region Hadeland og Ringeriksregionen er tilknyttet visit-selskapene Visit Øst-Norge, Visit Norefjell og Visit Hole. Grappa stilte spørsmålet: Hvorfor har vi ikke bare ett visit-selskap for begge regionene?
- Forslag om å invitere representanter fra visit-selskapene til et møte med IPR-ene for å samtale om mulighetene for mer samarbeid eller sammenslåing.
- Rollen til kommunene blir stadig viktigere i reiselivsarbeidet. Det er nye oppgaver og nytt engasjement som må til fra kommunenes side. Her kan vi lære av hverandre og jobbe sammen.
- Kommunikasjon Øst-Vest (Roa – Hokksund, flybuss fra Ringeriksregionen via Hadeland til Gardermoen) er viktig for å få til gode «pakker» og tilgjengelige reisemål for befolkningen i og utenfor regionen. Bærekraftige reisemåter er viktig og blir enda viktigere.

Grappa pekte på at regionrådskoordinatorene tar initiativ til et møte med visit-selskapene.

Tema 3: Grønn næringsutvikling

Grappa foreslår:

- Felles næringsforening for Ringeriksregionen og region Hadeland med ulike faggrupper (bygg, rør, betong, tre, osv).
- Næringsforeningen og IPR-ene må legge til rette for og stimulere til samarbeid innen fagmiljøene i de to regionene.
- Grønt Fagsenter kan være et samlingspunkt for felles regionalt, grønt samarbeid.
- FN´s bærekraftsmål forutsetter implementering, sertifisering og store oppgaver som det er viktig å samarbeide om mellom regionene.
- Også de som jobber innen samme fagfelt i kommunene (de sju) bør ha faggrupper, etter modell fra det som allerede er etablert i Ringeriksregionen.

Del 3: Forventninger til regionrådskoordinatorene

Deltakerne ble bedt om å konkretisere og prioritere oppgavene de forventet at de to regionkoordinatorene skal gå løs på etter samarbeidsverkstedet.

Prioriteringslista er slik:

1. Felles kollektivsatsing – prosjektorganisering
 - Ordførere og kommunedirektører er styringsgruppe
 - Møte etter Arendalsuka (uke 34/35)
 - Skisse til prosjektorganisering utarbeides og legges fram til diskusjon/bearbeiding
 - Deltakerne setter av en halv dag med lunsj på Luna, Campus Hønefoss
2. Fellesmøter
 - Regionkoordinatorene samarbeider om to fellesmøter i året.
3. Grønn industriutvikling
 - Regionrådskoordinatorene inviterer til et møte med Grønt Fagsenter
4. Forsterket reiselivssamarbeid
 - Regionkoordinatorene inviterer til møte med de to visit-selskapene.

Del 4. Evaluering av verkstedet.

Prosessleder gikk opp en (usynlig) flytende linje/skala på gulvet med plasseringer for:

- Null forventninger, og null utbytte
- Noen forventninger og litt har skjedd
- Noen forventninger og overraskende mye utbytte
- Store forventninger og disse er innfridd

Ringeriksregionen

Dialogmøte mellom Ringeriksregionen og Hadelandsregionen

Tid og sted: 7. september 2023 kl 0900-1200 på Lunner rådhus

Tilstede:

Harald Tyrdal, regionrådsleder Hadelandsregionen
Sunni Grøndahl Aamodt, regionrådsleder Ringeriksregionen
Kirsten Orebråten, ordfører Ringerike kommune
Randi Ek Thorsen, ordfører Gran kommune
Knut Martin Glesne, ordfører Krødsherad kommune
Kristine Belsby, varaordfører Jevnaker kommune

Heming Rudrud Herdlevær, ass. kommunedirektør Ringerike kommune
Dag Flacke, kommunedirektør Lunner kommune

Inger Synnøve Kammerud, regionkoordinator Ringeriksregionen
Ingunn Granaasen, regionkoordinator Hadelandsregionen.

Gjennomgang av rapport fra fellesmøte 21. juni 2023

Det er utarbeidet en rapport fra fellesmøtet mellom de to regionene i juni 2023 som Inger gikk gjennom. Alle var enige om at samferdsel og dialogmøter var prioritert i denne omgang. Det er ønskelig at den blir informert om til de ulike ipr'ene slik at alle er kjent med dette arbeidet.

Prosjektskisse

Regionkoordinatorne hadde satt opp et utkast til prosjektskisse innen samferdsel som ble diskutert. Det kom mange gode innspill og regionkoordinatorne vil innarbeide dette i prosjektskissen.

Konkret ble det enighet om to dialogmøter i året mellom regionene samt at det skal arrangeres en regional samferdselskonferanse i 1. kvartal 2024 som tar for seg muligheter og utfordringer med samferdsel i vår region. Det vil være spesielt fokus på tverrgående muligheter utenfor Oslo og det at disse to regionene spenner over tre fylker og da med ulike kollektivleverandører.

Det ble poengtert viktigheten av at kommunevalget vil føre til nye personer i ulike roller og at dette arbeidet må forankres godt etter konstituering.

Informasjon fra de to regionene

Harald informerte kort om arbeid gjort i regionrådet på Hadeland den siste tiden samt andre saker som er viktige for Hadeland. Sunni informerte på tilsvarende måte for Ringeriksregionen.

Eventuelt

Det var ingen saker under eventuelt

Innlandet Fylkeskommune

► **Medvirkningskonferanser**

Oppsummeringsrapport

For skole- og tilbudsstrukturen i videregående opplæring

Oppdragsnr.: **52109830** Dokumentnr.: **002** Versjon: **J-01** Dato: **2023-07-07**

Oppdragsgiver: Innlandet Fylkeskommune
Oppdragsgivers kontaktperson: Inger Stubsjøen
Rådgiver: Norconsult
Oppdragsleder: Henriette Haneborg Kullerud
Fagansvarlig: Henriette Haneborg Kullerud
Andre nøkkelpersoner: Stine Radmann, Arne Moe Lysaker

J-01	2023-07-07	For bruk	HENKUL	STRAD	HENKUL
B-01	2023-05-26	For gjennomgang hos oppdragsgiver	HENKUL	STRAD	HENKUL
Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult AS. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

► Sammendrag

Denne rapporten er dokumentasjon av gjennomføringen, samt oppsummering av resultatene fra verksteder holdt i regi av Innlandet fylkeskommune. Verkstedene ble gjennomført som en del av medvirkningsprosessen knyttet til oppstarten av kunnskapsgrunnlaget for rulleringen av fylkeskommunal planstrategi, Innlandstrategien 2024-2028, samt fremtidig skole- og tilbudsstruktur i videregående opplæring i Innlandet fylke.

Formålet med medvirkningskonferansene har vært å få tidlig innspill:

- ❖ til arbeidet med nytt kunnskapsgrunnlag til rulleringen av Innlandsstrategien 2024-2028 – utfordringer og muligheter i Innlandet
- ❖ på hva slags utdanninger som er viktig for arbeidskraftbehov, rekruttering og utvikling av lokalt næringsliv i forbindelse med skole- og tilbudsstrukturutredning.

Medvirkningen skjer i forbindelse med oppstarten av prosessene, Fylkeskommunen har ønsket bred medvirkning og invitert kommuner, interkommunale politiske råd, kompetanseinstitusjoner, frivillige organisasjoner, Næringsliv /næringslivsorganisasjoner, ungdommens fylkesting/ungdomsrepresentanter fra kommunene, LO og NHO. Konferansene var åpne for alle.

Det ble avholdt fire verksteder i løpet av mars-mai 2023 for alle regionene i Innlandet fylke. Verkstedene bestod av innlegg/presentasjoner, gruppearbeid og plenumsdiskusjoner.

Denne rapporten er en sammenstilling av resultatene fra del 2 av samlingene som hadde til hensikt å svare på problemstillinger knyttet til skole- og tilbudsstrukturen. Arbeidet besto i alt av 3 oppgaver. Deltakerne skulle arbeide med problemstillinger knyttet til fremtidig arbeidskraftsbehov, prioritering av tilbudsstrukturen og kvalitet i skolestrukturen.

Opgave 1 - Fremtidig arbeidskraftsbehov

Resultatene viser tydelig at samtlige deltakere på alle konferansene fremhever helsesektoren som den viktigste sektoren for arbeidskraft både nå og i fremtiden. Videre er det stor enighet om behovet for bedre og bredere kompetanse innen digitalisering, IKT og teknologi. Grønne næringer som blant annet bærekraftskompetanse, kunnskap om fornybar energi og grønnere industri prioriteres høyt. Det er spesielt regionene Hamar og Kongsvinger som prioriterer grønne næringer høyt. De øvrige regionene har også fokus på dette, men Hamar og Kongsvinger skiller seg ut i resultatene når det kommer til hvor høyt grønne næringer skal prioriteres.

Reiselivet trekkes frem som viktige næringer i henholdsvis Gudbrandsdals-regionen og industrien trekkes frem som viktige i Gran- og Valdresregionen. Lærere blir synliggjort som etterspurt arbeidskraft jevnt over i alle regionene.

Gjennomgående i alle samlingene dukker det opp innspill og ønsker om mer innovasjonskompetanse, endringsledelse/kompetanse og gründerskap.

Bygg- og anleggsgfag, spesielt håndverksfagene, trekkes frem som nødvendig jevnt over på samlingene. I kunnskapsgrunnlaget deltakerne ble presentert for ble de gjort kjent med at søkertallene til yrkesfaglinjene i Innlandet er solide.

Oppgave 2 – Prioritering av studietilbudet på videregående opplæring

Sett resultatene fra alle konferansene under ett er følgende studietilbud prioritert høyest i kronologisk rekkefølge:

Helse- og oppvekstfag

Studiespesialisering

Teknologi- og industrifag, elektro og datateknologi

I store trekk er regionene i Innlandet fylkeskommune enige i hvordan skoletilbudet skal prioriteres når det kommer til de studieretningene som tilbys i dag. I noen regioner har studieretninger knyttet til reiseliv høyere prioritet i lys av regionens næringsliv, og i andre regioner er naturbruk og industrifagene viktigere. De presenterte resultatene viser at det er stor enighet på tvers av regionene i Innlandet, men at det er behov for å tilpasse tilbudet ut ifra regionenes ønsker og behov. Gruppene har brukt resultatene fra oppgave en, om arbeidskraftsbehov som styrende verktøy i arbeidet med oppgave 2 hvor de skulle se på hvilke skoletilbud som skal prioriteres høyest.

I de regionene hvor naturbruk tilbys som en studieretning er denne linjen prioritert opp, som også sammenfaller at deltakerne, spesielt i disse regionene, har satt landbruk høyt på listen over viktige næringer for fremtiden. På samlingen på Rudi, hvor denne linjen ikke tilbys, ble linjen trukket frem som viktig og ønsket prioritert. Det kan bety at fylkeskommunen må se større geografiske områder under ett i vurderingen av hvilke skoletilbud de unge har på videregående opplæring.

På enkelte samlinger og hos enkelte grupper oppsto det stor motstand i møte med denne oppgaven. Noen valgte å ikke løse oppgaven, og noen hadde behov for å uttrykke at de mente det ville være mer hensiktsmessig å diskutere alternative opplæringsmodeller. Det store flertallet løste oppgaven som etterspurt.

Resultatene i oppgave 2 må ses i sammenheng med det presenterte kunnskapsgrunnlaget på hver samling. Deltakerne ble gjort kjent med hvilke studietilbud regionen tilbyr, søkertallene til disse og hvor mange studieplasser som ikke fylles opp hvert år fordelt på studieretningene. Tallene viser at det må gjennomføres prioriteringer slik at fylkeskommunen fortsatt kan sikre et godt tilbud til elevene innenfor de nødvendige studietilbud som svarer til fremtidig arbeidskraftsbehov.

Oppgave 3 – Kvalitet i skolestrukturen

Deltakerne har på samtlige konferanser trukket frem læreren som den viktigste strukturen i skoletilbudet samt de strukturene som finnes rundt læreren. I tillegg til læreren viser det seg at deltakerne ønsker å arbeide mer med alternative, nye og fleksible opplæringsmodeller, samt styrke samarbeidet mellom videregående skole og nærings- og arbeidslivet

Innhold

1	Innledning	6
1.1	Oppdragsbestilling	7
1.2	Metode og design	8
1.3	Gjennomføring av verksteder	8
1.3.1	<i>Regionene Nord- og Sør-Østerdal</i>	9
1.3.2	<i>Regionene Lillehammer, Midt- og Nord-Gudbrandsdal</i>	9
1.3.3	<i>Regionene Hamar og Kongsvinger</i>	10
1.3.4	<i>Regionene Gjøvik og Valdres og Gran kommune</i>	10
2	Skole- og tilbudsstrukturen i videregående opplæring	11
2.1	Oppgave 1 – Arbeids- og næringslivsbehov	11
2.1.1	<i>Regionene Nord- og Sør-Østerdal (Koppang)</i>	12
2.1.2	<i>Regionene Lillehammer, Midt- og Nord-Gudbrandsdal</i>	13
2.1.3	<i>Regionene Hamar og Kongsvinger</i>	14
2.1.4	<i>Regionene Gjøvik og Valdres og Gran kommune</i>	15
2.1.5	<i>Oppsummering – fellestrekk mellom regionene</i>	15
2.2	Oppgave 2 – Skoletilbud (VGS)	16
2.2.1	<i>Regionene Nord- og Sør-Østerdal (Koppang)</i>	16
2.2.2	<i>Regionene Lillehammer, Midt- og Nord-Gudbrandsdal</i>	18
2.2.3	<i>Regionene Hamar og Kongsvinger</i>	20
2.2.4	<i>Regionene Gjøvik og Valdres og Gran kommune</i>	24
2.2.5	<i>Oppsummering</i>	26
2.3	Oppgave 3 – Kvalitet i skolestrukturen	26
2.3.1	<i>Regionene Nord- og Sør-Østerdal (Koppang)</i>	27
2.3.2	<i>Regionene Lillehammer, Midt- og Nord-Gudbrandsdal</i>	28
2.3.3	<i>Regionene Hamar og Kongsvinger</i>	28
2.3.4	<i>Regionene Gjøvik og Valdres og Gran kommune</i>	29
2.3.5	<i>Oppsummering – fellestrekk mellom regionene</i>	30
3	Innlegg fra unges stemmer	31
3.1	Regionene Nord- og Sør-Østerdal	31
3.2	Regionene Gjøvik og Valdres og Gran kommune	33
3.3	Ungdomsoppgave	35
3.3.1	<i>Ønsker for fremtidens Innlandet fra ungdommene</i>	35
4	Oppsummering – veien videre	36

1 Innledning

Innlandet fylkeskommune har igangsatt arbeid med utarbeidelse av revidert kunnskapsgrunnlag for ny innlandsstrategi 2024-2028 samt fremtidig skole- og tilbudsstruktur i videregående opplæring. I den forbindelse har fylkeskommunen invitert til medvirkningskonferanser hvor formålet har vært å få tidlig innspill:

- ❖ til arbeidet med nytt kunnskapsgrunnlag til rulleringen av Innlandsstrategien 2024-2028 – utfordringer og muligheter i Innlandet
- ❖ på hva slags utdanninger som er viktig for arbeidskraftbehov, rekruttering og utvikling av lokalt næringsliv i forbindelse med skole- og tilbudsstrukturutredning.

Som et ledd i prosessen ble det arrangert fire medvirkningsverksteder våren 2023;

- ❖ Koppang i Stor-Elvdal 22. mars for regionene Nord- og Sør-Østerdal
- ❖ Rudi gard i Sør-Fron 29. mars for regionene Lillehammer, Midt- og Nord-Gudbrandsdal
- ❖ Sand i Nord-Odal 20. april for regionene Hamar og Kongsvinger
- ❖ Gjøvik 2. mai for regionene Gjøvik og Valdres og Gran kommune

Fylkeskommunen ønsket bred medvirkning og inviterte kommunene, interkommunal politiske råd, kompetanseinstitusjoner, frivillige organisasjoner, Næringsliv /næringslivsorganisasjoner, ungdommens fylkesting/ungdoms-representanter fra kommunene, LO og NHO. Konferansene var åpne for alle.

Invitasjon til medvirkningskonferanse:

Innlandet fylkeskommune

Velkommen til medvirkningskonferanse!

Vi ønsker innspill på

- Innlandsstrategien 2024-2028 – utfordringer og muligheter i Innlandet
- framtidig skole- og tilbudsstruktur i Innlandet

Program

Møte- og prosessledelse: Norconsult

10.00 – 10.10	Velkommen til konferanse, representant fra politiske ledelse
10.10 – 10.20	Ungdomsappell, representant fra Ungdommens fylkesting
10.20 – 12.00	Arbeidsøkt 1: Innlandsstrategien - Utfordringer og muligheter i Innlandet <ul style="list-style-type: none">• innledning: faktagrunnlag• arbeid rundt bordene• oppsummering
12.00 – 12.30	Lunsj
12.30 – 15.15	Arbeidsøkt 2: Skole- og tilbudsstruktur i videregående opplæring <ul style="list-style-type: none">• innledning: faktagrunnlag• arbeid rundt bordene• oppsummering
15.15 – 15.30	Avslutning av dagen og veien videre for arbeidet med Innlandsstrategien og skoleutredningsarbeidet

Hvor og når møtes vi?

Påmeldingsfrist er to uker før arrangementet.

1. **Storstua på Koppang i Stor-Elvdal 22.03.2023.** Regionene: Nord- og Sør-Østerdal
[Påmelding Stor-Elvdal](#)
2. **Rudi Gard i Sør-Fron, 29.03.2023.** Regionene: Lillehammer, Midt- og Nord-Gudbrandsdal
[Påmelding Sør-Fron](#)
3. **Milepelen, Sand i Nord-Odal 20.04.2023.** Regionene: Hamar og Kongsvinger
[Påmelding Nord-Odal](#)
4. **Quality Strand Hotel, Gjøvik 02.05.2023.** Regionene: Gjøvik og Valdres og Gran kommune
[Påmelding Gjøvik](#)

Bakgrunnsinformasjon og spørsmålstillinger til gruppediskusjon

Innlandsstrategien 2024-2028

Innlandsstrategien er Innlandets regionale planstrategi, som er det eneste lovpålagte styringsdokumentet vi har på regionalt nivå. Den skal peke retning inn i fremtiden. Vårt felles prosjekt er å bygge Innlandet og ta i bruk mulighetene på tvers av kommunegrensene, forvaltningsnivåer og sektorer.

Innlandsstrategien bygger på FNs 17 bærekraftsmål. Innlandsstrategien skal legges til grunn ved arbeidet med nye regionale planer, fylkesbudsjetter og øvrig plan- og utviklingsarbeid i fylket.
[Les mer om Innlandsstrategien 2020-2024.](#)
[Les mer om kunnskapsgrunnlaget for Innlandsstrategien 2020-2024.](#)

Etter politisk valg hvert fjerde år skal Innlandsstrategien fornyes. Det er et klart politisk ønske om å starte denne arbeidsprosessen tidlig slik at sittende politikere kan levere fra seg et oppdatert kunnskapsgrunnlag og anbefalinger om fornyelse av Innlandsstrategien 2020-2024.
[Les mer om arbeidet med ny innlandsstrategi.](#)

Formålet med medvirkningskonferansene er å få tidlig innspill til arbeidet med nytt kunnskapsgrunnlag.

Spørsmålstillinger til arbeidsøkt 1: Nytt kunnskapsgrunnlag for rullering av Innlandsstrategien

- Hvilke fremtidige utfordringer har vi i Innlandet/regionen?
- Hvilke fremtidige muligheter har vi i Innlandet/regionen?

Skole- og tilbudsstrukturen i videregående opplæring

Elevtallet i videregående opplæring i Innlandet er synkende. Skoleåret 2021/2022 var det 12 021 elever ved de 23 videregående skolene, dette er 800 færre elever enn skoleåret 2018/2019.

Statistikken viser at elevgrunnlaget synker ytterligere framover. Fra 2023 til 2032 er det om lag 1500 færre 16–18-åringer i Innlandet. Tall som også inkluderer dagens 1–6-åringer viser en ytterligere nedgang fram til 2038.

Nærmere detaljer om elevtallsutvikling, gjennomføring av videregående opplæring mv. kan du lese om i fylkestingssaken [Tilstandsrapporten for videregående opplæring 2021/2022 PS 64/2022 og Tilbudsstrukturen for videregående opplæring 2023/2024 PS 65/2022.](#)

Fylkestinget vedtok i oktober 2022 at det skal utarbeides en sak om framtidig skolestruktur i Innlandet som sikrer bærekraftig dimensjonering, lokalisering og finansiering basert på nåværende og framskrevne elevtall. Som en del av vedtaket ble det også bestemt at det skal gjennomføres en prosess med alle sentrale samarbeidspartnere i regionene, hvor de ulike regionene kan komme med innspill på hvilke utdanninger det er viktig å ha i sin region.

Formålet med medvirkningskonferansene er å få tidlig innspill på hva slags utdanninger som er viktig for arbeidskraftbehov, rekruttering og utvikling av lokalt næringsliv.

Spørsmålstillinger til arbeidsøkt 2: Skole- og tilbudsstruktur i videregående opplæring:

- Hvilke utdanningstilbud er viktigst ut fra arbeidskraftbehovet i regionen i årene framover?
- I en situasjon med elevtallsnedgang og reduserte økonomiske rammer, hvilke utdanningstilbud har lavest prioritet og kan reduseres?
- Hva mener dere er viktigst for å ivareta god kvalitet i opplæringstilbudene?

Medvirkningskonferansene

Seminarene ble innledet av fylkesordfører Even Aleksander Hagen og ulike representanter fra ungdommens fylkesting.

Konferansene var delt inn i to arbeidsøkter: Innlandsstrategien og skole- og tilbudsstruktur.

Innlandsstrategi 2024-2028 - Revisjon av Innlandsstrategien

Innlandsstrategien skal legges til grunn ved arbeid med nye regionale planer, fylkesbudsjetter og øvrig plan- og utviklingsarbeid i fylket og er det eneste lovpålagte styringsdokumentet som er på regionalt nivå. Innlandsstrategien rulleres hvert 4 år. Sittende politikere ønsker å levere fra seg et oppdatert kunnskapsgrunnlag og anbefalinger høsten 2024 til det nye fylkestinget.

Spørsmålstillinger til arbeidsøkt 1: Nytt kunnskapsgrunnlag for rulling av Innlandsstrategien

- ❖ Hvilke fremtidige utfordringer har vi i Innlandet/regionen?
- ❖ Hvilke fremtidige muligheter har vi i Innlandet/regionen?

Revisjon av Innlandsstrategien ble innledet av Inger Stubbsjøen, prosjektleder for Innlandsstrategien. Kunnskapsgrunnlaget for Innlandet og regionen ble presentert av Inger Sørensen, Innlandsstatistikk.

Skole- og tilbudsstruktur i videregående opplæring

Fylkestinget vedtok i oktober 2022 at det skal utarbeides en sak om framtidig skolestruktur i Innlandet som sikrer bærekraftig dimensjonering, lokalisering og finansiering basert på nåværende og framskrevne elevtall. Elevtallet i videregående opplæring i Innlandet er synkende. Fra 2023 til 2032 er det om lag 1500 færre 16–18-åringer i Innlandet med ytterligere nedgang fram til 2038 når dagens 1–6-åringer inkluderes i tallene.

Spørsmålstillinger til arbeidsøkt 2: Skole- og tilbudsstruktur i videregående opplæring:

- ❖ Hvilke utdanningstilbud er viktigst ut fra arbeidskraftbehovet i regionen i årene framover?
- ❖ I en situasjon med elevtallsnedgang og reduserte økonomiske rammer, hvilke utdanningstilbud har lavest prioritet og kan reduseres?
- ❖ Hva mener dere er viktigst for å ivareta god kvalitet i opplæringstilbudene?

Skole- og tilbudsstrukturen i videregående opplæring ble innledet av Tore Gregersen, kompetanse og tannhelsesjef.

1.1 Oppdragsbestilling

Norconsult fikk i februar 2023 i oppdrag å fasilitere og ha ansvaret for prosessledelsen for medvirkningskonferansene basert på invitasjonen fra fylkeskommunen. Planlegging av verkstedene ble gjennomført i samarbeid mellom Innlandet fylkeskommune og Norconsult basert på invitasjonen med program og spørsmålstillinger utarbeidet av fylkeskommunen.

I tillegg til å ha ansvaret for møte- og prosessledelsen omfattet oppdraget innhenting av kunnskap fra konferansedeltakerne og bearbeiding og prosessering av dette. Resultatet presenteres i to rapporter, en for hver av temaene innlandsstrategi og skole- og tilbudsstruktur.

Dette dokumentet omhandler del 2, skole- og tilbudsstrukturen i videregående opplæring.

1.2 Metode og design

Medvirkningskonferansenes innhold ble designet, planlagt og gjennomført av konsulenter fra Norconsult på bakgrunn av arbeidsmøter med Innlandet fylkeskommune. Hensikten med konferansene var å etablere åpningsfasen av en helhetlig prosess fylkeskommunen setter i gang for revisjon av Innlandsstrategien 2024-2028 og evaluering av skole- og tilbudsstruktur i videregående opplæring. Ettersom prosessen var i et åpningsstadium, ble opplegget designet med tanke på å få inn flest mulig innspill.

Innledningsvis ble det avholdt arbeidsmøtene mellom fylkeskommunen og Norconsult hvor det ble utarbeidet spørsmål til samlingene på bakgrunn av oppdragsbestillingen og bestilte spørsmål. I møtene ble det arbeidet med hensikten i hver oppgave, og det ønskede resultatet. På den måten ble de endelige arbeidsspørsmålene formatert. Parallelt med utarbeidelse av arbeidsspørsmålene designet konsulentene i Norconsult alternative metoder og verktøy som kunne benyttes for hvert spørsmål. Metodene og verktøyene som ble valgt for hver øvelse skulle sørget for å ivareta det ønskede resultatet.

I gjennomføringen av konferansene organiserte og besørget fylkeskommunen med bordverter for hver gruppe. Bordvertene hadde i oppgave å lede gruppen gjennom oppgavene presentert fra scenen og sørge for at alle deltakerne i gruppe fikk anledning til å si sin mening. Bordvertene skulle også påse at riktig utdelt materiell ble benyttet i hver oppgave og levere en tekstemlig oppsummering/evaluering av arbeidet til sin gruppe.

1.3 Gjennomføring av verksteder

Konferansene ble avholdt i tidsrommet kl. 10 – 15:30, inkludert en halvtimes lunsjpause og var delt inn i to arbeidsøkter, Innlandsstrategien før lunsj og ny skole- og tilbudsstruktur etter lunsj. Arbeidsøkt 1 var på 1 time og 40 minutter. Arbeidsøkt 2 var på 2 timer og 40 minutter. Hver arbeidsøkt ble innledet med kunnskapsgrunnlag fra fylkeskommunen.

Det ble på alle verkstedene holdt en introduksjon av dagen:

- ❖ Velkommen ved fylkesordfører Even Aleksander Hagen
- ❖ Ungdomsappell ved representanter fra ungdommens fylkesting
- ❖ Gjennomgang av agenda

Deretter gikk vi videre i arbeidsbolker som var bygget opp på følgende måte:

- ❖ Kunnskapsgrunnlag som introduksjon til tema
- ❖ Gruppearbeid
- ❖ Oppsummering i plenum

Verkstedene ble avsluttet med en kort presentasjon av veien videre, samt en takk for deltakelsen ved fylkesordfører Even Aleksander Hagen.

Deltakerne meldte seg på via invitasjonen fra fylkeskommunen. Påmeldingen var åpen frem til konferansen ble avholdt. Alle deltakerne var fordelt på grupper med bordverter fra fylkeskommunen og statsforvalteren. Bordvertene hadde ansvaret for å lede gruppene gjennom de ulike oppgavene og se til at arbeidet ble dokumentert. Resultatet er dokumentert gjennom foto ved avslutningen av hver arbeidsbolk.

1.3.1 Regionene Nord- og Sør-Østerdal

Medvirkningskonferansen for regionene Nord- og Sør-Østerdal ble avholdt på Storstua på Koppang onsdag 22.mars. Det var 66 deltakere påmeldt, inkludert arrangørene. Deltakerne ble fordelt på 8 grupper med hver sin bordvert.

Unges stemmer

Innleder fra ungdommens fylkesting var Sigrun Myrvang.

Til denne konferansen kom det seks ungdomsdeltakere, fra ungdommens fylkesting og et kommunalt ungdomsråd. Dette var ungdommer i grunnskolen og spesielt temaet planstrategi virket vanskelig å engasjere for denne målgruppen. Etter denne konferansen ble det besluttet å utarbeide en egen ungdomsoppgave for dette temaet.

Øvrige deltakere

Deltakerne var politikere, offentlig ansatte, næringsutviklere og representanter fra det lokale næringslivet og interesseorganisasjoner.

1.3.2 Regionene Lillehammer, Midt- og Nord-Gudbrandsdal

Medvirkningskonferansen for regionene Lillehammer, Midt- og Nord-Gudbrandsdal ble avholdt på Rudi gard i Sør-Fron 29. mars. Det var 131 deltakere påmeldt, inkludert arrangørene. Deltakerne ble fordelt på 14 grupper med hver sin bordvert.

Unges stemmer

Innleder fra ungdommens fylkesting var Nicoline Scheie.

Til denne konferansen kom det åtte ungdomsdeltakere, fra ungdommens fylkesting og et kommunalt ungdomsråd. De ble fordelt på to ungdomsgrupper og var veldig delaktige på seminaret. Arbeidet med egen ungdomsoppgave fungerte bra.

Øvrige deltakere

Deltakerne var politikere, offentlig ansatte, næringsutviklere og representanter fra det lokale næringslivet og interesseorganisasjoner

1.3.3 Regionene Hamar og Kongsvinger

Medvirkningskonferansen for regionene Hamar og Kongsvinger ble avholdt på Milepelen, Sand i Nord-Odal 20. april. Det var 110 deltakere påmeldt, inkludert arrangørene. Deltakerne ble fordelt på 12 grupper med hver sin bordvert. Etter ønske fra fylkeskommunen ble deltakerne fordelt innenfor hver region, det ble tre grupper for Hamarregionen og ni grupper for Kongsvingerregionen. På konferansedagen kom det flere uanmeldte deltakere, så alle grupper ble fylt opp med syv deltakere.

Unge stemmer

Til denne medvirkningskonferansen kom det fem deltakere fra et kommunalt ungdomsråd. Dette var ungdommer i grunnskolen og seminaret virket til å ikke treffe denne målgruppen. Arbeidet med egen ungdomsoppgave fungerte delvis.

Øvrige deltakere

Deltakerne på dette seminaret var i all hovedvekt politikere, offentlig ansatte og representanter fra interesseorganisasjoner. Næringslivet var ikke til stede i samme omfang som på de andre seminarene.

1.3.4 Regionene Gjøvik og Valdres og Gran kommune

Medvirkningskonferansen for regionene Gjøvik og Valdres og Gran kommune ble avholdt på Quality Strand Hotell, Gjøvik 2. mai. Det var 104 deltakere påmeldt, inkludert arrangørene. Deltakerne ble fordelt på 13 grupper med hver sin bordvert. På konferansedagen var forfall i antall deltakere så stort at vi måtte endre på gruppestrukturen. Samlingen endte opp med 9 grupper. Frafallet kan skyldes at dette var første arbeidsdag etter en langhelg. For ungdommene er mai en spesielt ugunstig tid i skolen med blant annet heldagsprøver.

Unge stemmer

Innleder fra ungdommens fylkesting var Heidar Jahr.

Til denne konferansen kom det ingen andre ungdomsdeltakere.

Øvrige deltakere

Deltakerne var politikere, offentlig ansatte, næringsutviklere og representanter fra det lokale næringslivet og interesseorganisasjoner

2 Skole- og tilbudsstrukturen i videregående opplæring

Hensikten med de gjennomførte medvirkningskonferansene for skole- og tilbudsstrukturen i videregående opplæring var å åpne for muligheten til å gi innspill i startfasen av prosessen. Fylkeskommunen er i gang med å evaluere den eksisterende skole- og tilbudsstrukturen. Prosessen skal blant annet åpne for medvirkning fra flere interessenter. Bestillingen om medvirkning kommer fra politisk hold i Innlandet fylkeskommune. Bestillingen inneholdt følgende tre spørsmål det var ønsket svar på:

Hvilke utdanningstilbud er viktigst fra arbeidskraftsbehovet i regionen i årene fremover?

I en situasjon med elevtallsnedgang og reduserte økonomiske rammer, hvilke utdanningstilbud har lavest prioritet og kan reduseres?

Hva mener dere er viktigst for å ivareta god kvalitet i opplæringstilbudene?

Spørsmålene dannet grunnlaget for oppgavedesignet som ble gjennomført på konferansene. Spørsmålsstillingen ble justert noe i arbeidsoppgavene for å sikre at deltakerne satt arbeidskraftsbehovet i sammenheng med studieprogrammene som skulle vurderes.

I kunnskapsgrunnlaget fra Innlandet Fylkeskommune ble deltakerne presentert for tall som viser en elevtallsnedgang i sin region. Tallene utløser et behov for å diskutere fremtidige prioritering. For å gjøre problemstillingen mer angripelig ble spørsmålet omformulert til hvilke studieretninger det er viktig å prioritere opp, og ikke hvilke som skal prioriteres ned. På den måten blir deltakerne satt i stand til å vurdere hvilke studieretninger som er spesielt viktige for å imøtekomme arbeids- og næringslivets arbeidskraftsbehov.

Struktur

Resultatene fra samlingene vil videre bli presentert og kommentert oppgave for oppgave. I alt er det tre oppgaver med tilhørende underspørsmål. Under hver oppgave presenteres resultatene fra hver enkelt samling for seg. For hver oppgave gis det en oppsummering fra alle resultatene.

2.1 Oppgave 1 – Arbeids- og næringslivsbehov

I denne oppgaven skulle deltakerne se nærmere på fremtidig arbeidskraftsbehov for sin region. Oppgaven ble delt inn i tre deler slik at deltakerne hadde anledning til å ta stilling til arbeids- og næringslivsbehovet på ulike nivåer. Følgende spørsmål ble stilt:

Spørsmål 1: Hva er arbeidskraftsbehovet i det lokale arbeidslivet i dag?

Spørsmål 2: Hvilke behov ser vi fremover?

Spørsmål 3: Hvor er behovet for arbeidskraft størst?

Hensikten med spørsmålsstillingen er at deltakerne skal bli bevisst på hvilket behov arbeids- og næringslivet har i dag, og om de tror dette vil endre seg fremover. I første omgang skulle deltakerne arbeide med å identifisere de behovene som eksisterer i dag. Videre fikk de anledning til å utforske og tenke nytt om behovet for fremtiden. Her kunne de utforske nye ideer samtidig som de fikk anledning til å synliggjøre ytterligere hva behovet er i fremtiden. I oppgave tre skulle oppgave en og to sammenstilles når deltakerne skulle plassere de identifiserte behovene i en pyramide, og på den måten gjennomføre en prioritering.

Resultatene som presenteres under er en sammenstilling av alle tre spørsmålene. Arbeidskraftsbehovet er identifisert og prioritert, og presenteres som et felles resultat for hver konferanse. Arbeidskraftsbehovet som er vist til i oversikten for hver samling representerer et identifisert behov. Det som er plassert lavest er ikke

ment å illustrere hva som ikke er så viktig. Alt som har kommet inn i oversikten er identifisert som viktig, men noe mer viktig enn annet.

Resultatene som er presentert viser hovedlinjene i hva som kom frem på konferansene. Alle svarene fra hver gruppe er sammenstilt for å kunne identifisere hva hver samling peker på som de største behovene.

2.1.1 Regionene Nord- og Sør-Østerdal (Koppang)

Øverst:

Helsesektor: Sykepleiere, helsefagarbeidere, tannleger og lege. Hvor sykepleiere og helsefagarbeidere nevnes oftest og plasseres høyest.

IKT og digital kompetanse

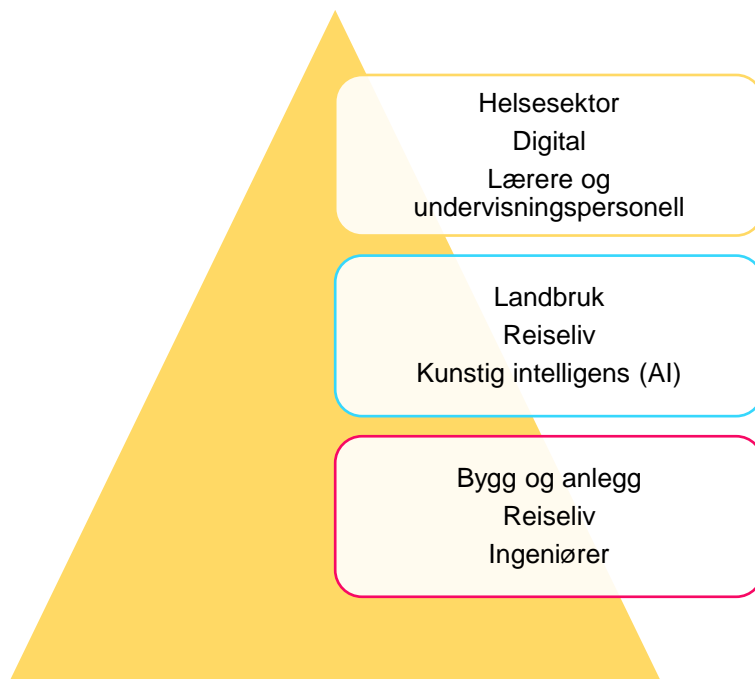
Lærere og undervisningspersonell

Nederst:

Bygg og anlegg: håndverkere (rørlegger, snekker og elektro), andre med fagbrev

Reiseliv

Ingeniører

Kommentarer fra deltakerne:

*meldt om at det er mange yrker som ungdom i dag ikke vil ha

**Vi kan ikke fortsette som nå. Vi blir for få til å jobbe. Derfor må teknologien løse mer

2.1.2 Regionene Lillehammer, Midt- og Nord-Gudbrandsdal (Rudi)

Øverst:

Helsesektor: sykepleiere, helsefagarbeidere, vernepleier, pleie og omsorgsarbeidere

Grønn næring og fornybar energi:
Kompetanse på fornybar energi, bærekraft, energilagring og gjenbruk

Digital: IKT, teknologi, programmerer og digital kompetanse

Midterst:

Bygg, anlegg og yrkesfag: Tømrere, elektro, automasjon, rørlegger og fagarbeidere

Landbruk: gårdbrukere, matproduksjon, bønder og landbruksteknologi.

Grønn næring og energi: forskere på klima og miljø, kraftproduksjon, bærekraft, energi og det grønne skiftet.

Nederst:

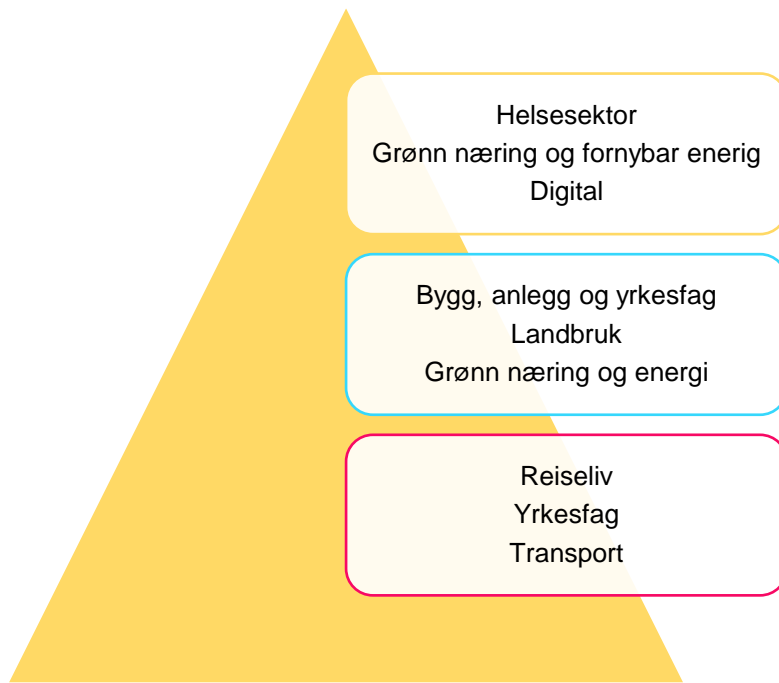
Reiseliv: kokk, turist, servitører, mat og restaurant

Yrkesfag: elektro, tømrer, anleggsfag, automasjon,

Transport: yrkessjåfører

Annet:

Robotikk, fjellredning, opplevelsesutvikler, naturfilosof, bygdeberedskap, soldater, naturpsykolog, nasjonalparkvertskap, el-bilmekaniker, politi, brann og redning

2.1.3 Regionene Hamar og Kongsvinger (Sand)

Øverst:

Helsesektor: Helsefagarbeider, sykepleier, psykisk helse. Absolutt tydelig fokus på helsefagarbeidere.

Digital: IT-utdannelse, IKT, digital drift

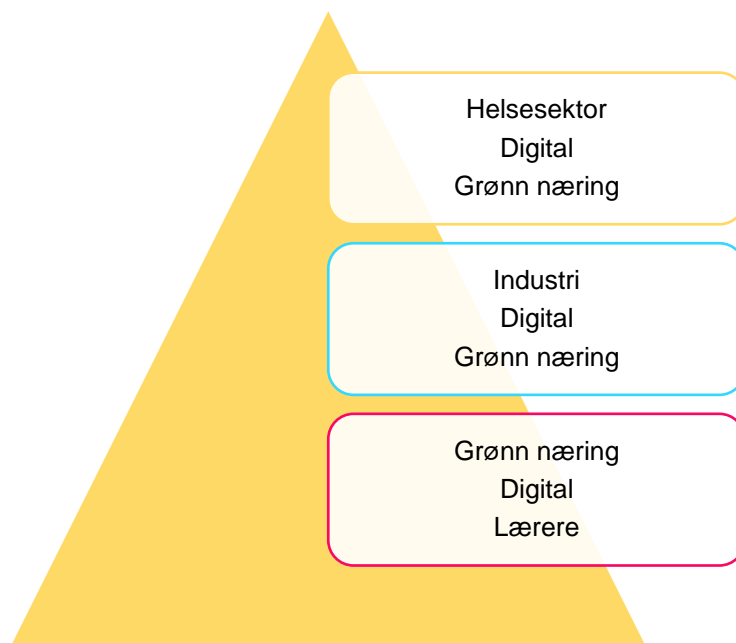
Grønn næring: klimakompetanse i alle sektorer, grønn industri, grønn energi og grønne næringer

Midterst:

Industri: Datasenter (automasjon, elektro), fagarbeidere, grønne industriplasser, kompetansesenter for industri

Digital: IT/Tech, digitalisering, spill, AI, IT programmering, robotisering og teknologi

Grønn næring: omstilling for grønne næringer, sirkulærøkonomi, grønne ingeniører, fornybar energi, bærekraftskompetanse. Grønn økonomi (bio og sirkulær)

Nederst:

Grønn næring: klima/miljø kompetanse, natur, bærekraftskompetanse, grønn omstillingskompetanse, bærekraftskompetanse grønn

Digital: utviklere, IT/data, programmerere, digital kompetanse, kompetanse på VR, tverrfaglig digitalisering.

Lærere: lærere i grunnskolen, lærere med mer kunnskap om psykisk helse, lærere

Annet: Datateknologi/ velferdsteknologi, stemmestyrer, bioøkonomi, yrkessjåfører, matproduksjon og landbruk (skog, jord), ny produksjon innen landbruk (løk, vin, jordbær i tunnel).

*Fokus hos flere grupper på barn og oppvekstfag: Personal barnehage, barne- og ungdomsarbeider og barnevern (mastergrad), oppvekst.

**Gjennomgående hos flere grupper var innovasjon- og endringskompetanse (ledelse) pekt på som viktig.

2.1.4 Regionene Gjøvik og Valdres og Gran kommune (Gjøvik)

Øverst:

Helsesektor: helsefagarbeider, sykepleier, leger, psykiatri/rus, helsefag alle nivåer.

Digital: IT/digitalisering, kunstig intelligens, teknologi og programmering/robotisering.

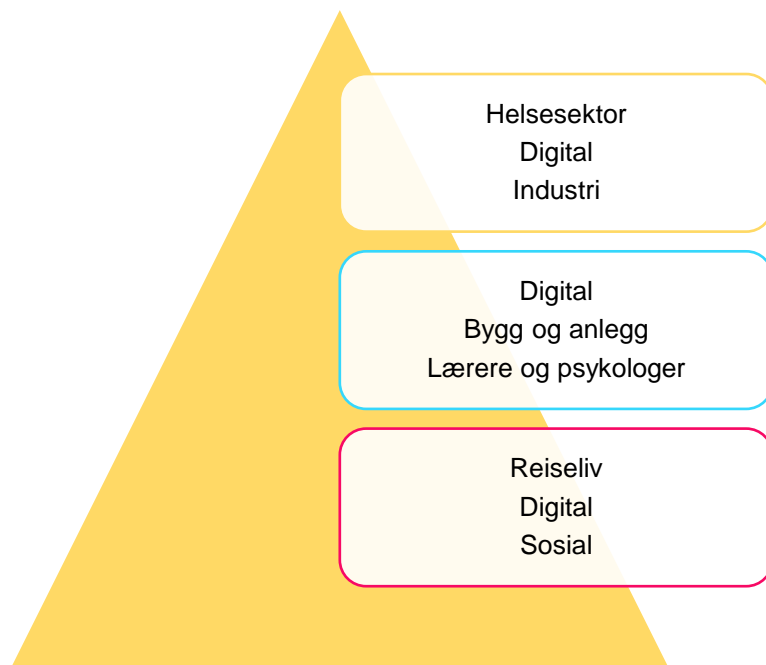
Industri: industrifagarbeider, biobasert industri, fagarbeider: automasjon, fagarbeidere

Midterst:

Digital: robotisering, systemutviklere, kunstig intelligens, digitalisering, IT, velferdsteknologi, utviklere AI

Bygg og anlegg: yrkesfag, automatteknikker, elektriker, bygg/anlegg og automasjon

Lærere og psykologer

Nederst:

Reiseliv: restaurant, kokker/servitører, opplevelsesproduksjon og reiseliv

Digital: datasikkerhet, IKT sikkerhet, teknologi, IT/AI/velferdsteknologi, teknologi/IT

Sosial: større oppgavefelleskap, arbeidstrening i bedriftene for å ta i bruk «restarbeidskraft», koordinering av ressurser proff, tilrettelagte arbeidsplasser, samarbeid: oppgavedeling

Annet: Bærekraftsrådgiver, utviklingskompetanse, naturguiding og naturkunnskap, nye energifag

*Gjennomgående hos flere grupper var innovasjonskompetanse og gründerskap, grønn utdanning, gjenbruk og sirkulærøkonomi trukket frem som viktig

2.1.5 Oppsummering – fellestrekk mellom regionene

Resultatene viser tydelig at samtlige deltakere på alle konferansene fremhever helsesektoren som den viktigste sektoren for arbeidskraft både nå og i fremtiden. Videre er det stor enighet om behovet for bedre og bredere kompetanse innen digitalisering, IKT og teknologi. Grønne næringer som blant annet bærekraftskompetanse, kunnskap om fornybar energi og grønnere industri prioriteres høyt.

Reiselivet og industrien trekkes frem som viktige næringer og lærere blir synliggjort som etterspurt arbeidskraft.

Gjennomgående i alle samlingene dukker det opp innspill og ønsker om mer innovasjonskompetanse, endringsledelse/kompetanse og gründerskap.

2.2 Oppgave 2 – Skoletilbud (VGO)

Hensikten med spørsmålene i denne oppgaven er å synliggjøre for deltakeren at det er behov for å prioritere i skoletilbudet i Innlandet fylkeskommune. Deltakeren ble presentert for et kunnskapsgrunnlag som viser at innbyggertallet går ned, og at ikke alle startede skoleplasser fylles opp. Oppgaven utfordrer deltakerne til å vise hvilke studieretninger som skal prioriteres opp innenfor deres region. Følgende spørsmål ble stilt/oppgave gitt:

Spørsmål 1: Hvilke utdanningstilbud mener du bør prioriteres fremover?

Spørsmål 2: Prøv i fellesskap å rangere programtilbudet som bør prioriteres i pyramiden.

Hver deltaker fikk i oppgave å markere de studietilbudene de mener er viktigst å prioritere, som finnes i deres region, med et klistremerke. Hver deltaker fikk to klistremerker. Oppgave en var en individuell oppgave hvor hver deltaker fikk uttrykke sin mening. I tabellene nedenfor vises forholdet mellom prioriterte studieretninger. I del to skulle hver gruppe samarbeide om å prioritere tilbudet i en pyramide. Det må opplyses om at individuell prioritering ble gjennomført på et felles bord slik at deltakerne kunne se hva de andre svarte. Det kan ha påvirket resultatet. Videre må det antas at den individuelle prioriteringen dannet grunnlag for gruppens resultat. Oppgaven var viktig for å gi deltakerne mulighet til å dele sin mening dersom den ikke ble hensyntatt i fellesprioriteringen. Fokuset handlet om hva som skulle prioriteres opp. Hensikten med oppgave en var å få synliggjort hver enkelt mening. I oppgave 2 kunne deltakerne i hver gruppe inngå de nødvendige kompromissene i prioriteringen samtidig som deres individuelle mening var synlig.

2.2.1 Regionene Nord- og Sør-Østerdal (Koppang)

Det følger av figuren at deltakerne fremhever helse- og oppvekstfag, elektro og datateknologi, og teknologi- og industrifag som de prioriterte tilbudene på et individuelt nivå.

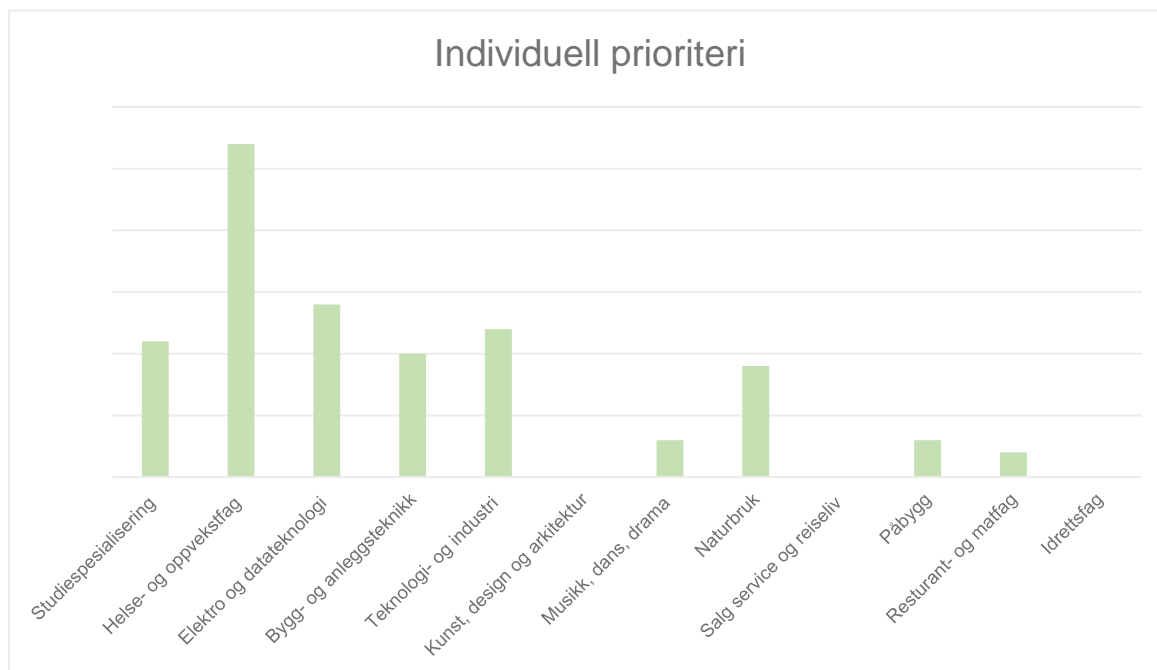
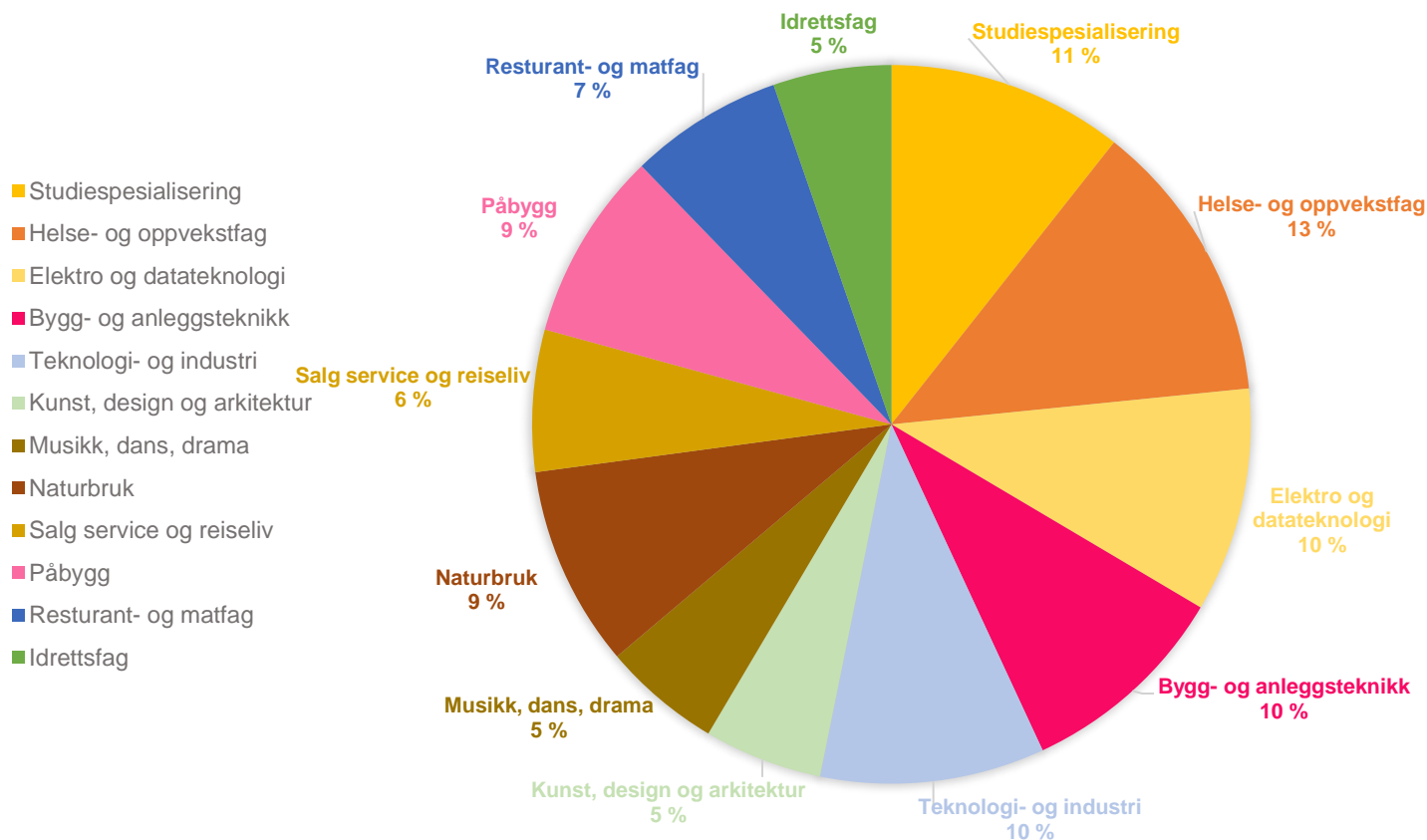

Diagram 1: Søylen viser individuell prioritering av studieretningene. Der høyest søyle er studieretningen flest prioriterer høyest individuelt.

GRUPPEPRIORITERING - KOPPANG

Samlet sett har deltakerne på Koppang prioritert følgende studieretninger høyest:

- Helse- og oppvekstfag
- Studiespesialisering
- Elektro og datateknologi, Bygg- og anleggsteknikk, og Teknologi- og industri

I den individuelle prioriteringen kom følgende tre studieretninger øverst:

- Helse- og oppvekstfag
- Elektro- og datateknologi
- Teknologi- og industri

Det viser seg at den individuelle prioriteringen samlet sett er sammenfallende med gruppenes prioritering.

Sett i sammenheng med resultatene fra oppgave 1 om arbeidskrafts- og næringslivsbehovet har denne regionen sett sammenhengen mellom behovet i arbeidslivet og den prioriteringen som må gjøres i skoletilbudet. Samlingen på Koppang identifiserte følgende arbeidskraftsbehov: Helsesektor

- Digital, lærere og undervisningspersonell, landbruk, reiseliv, bygg og anlegg, og ingeniører

2.2.2 Regionene Lillehammer, Midt- og Nord-Gudbrandsdal (Rudi)

Det følger av figuren under har deltakerne fremhevet helse- og oppvekstfag, elektro- og datateknologi og studiespesialiserende som de tilbudene som skal prioriteres. Den individuelle avstemningen er sammenfallende med resultatet fra gruppeprioriteringen.

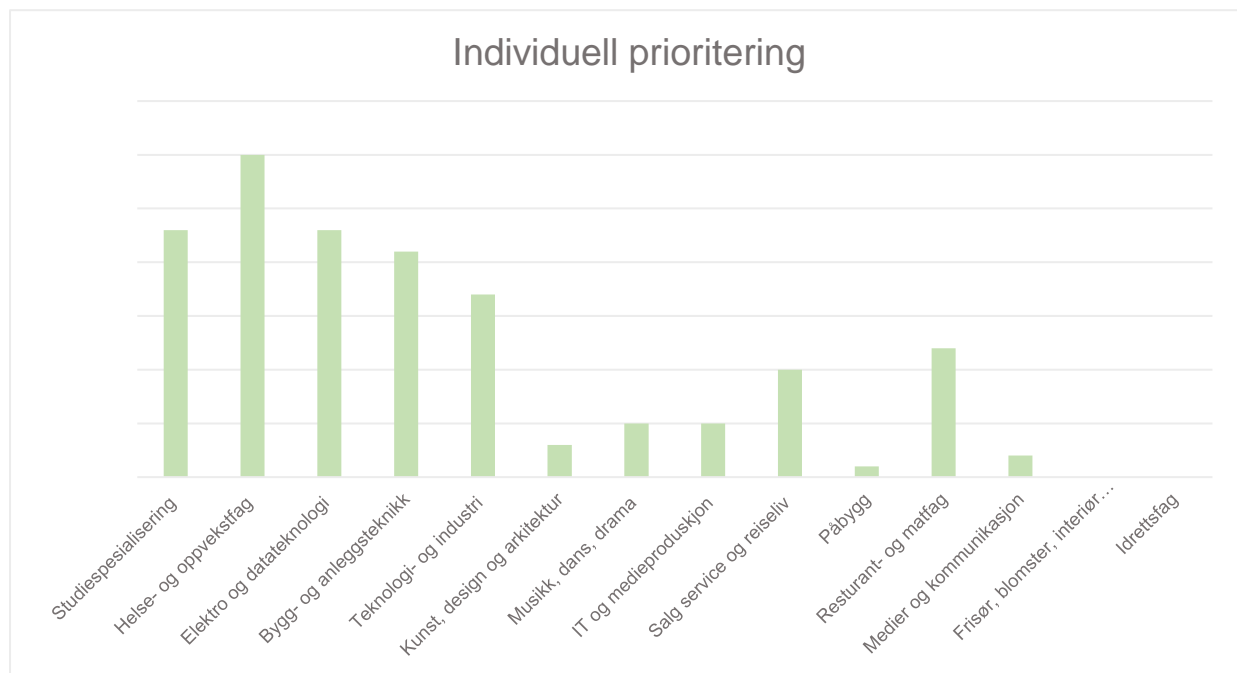
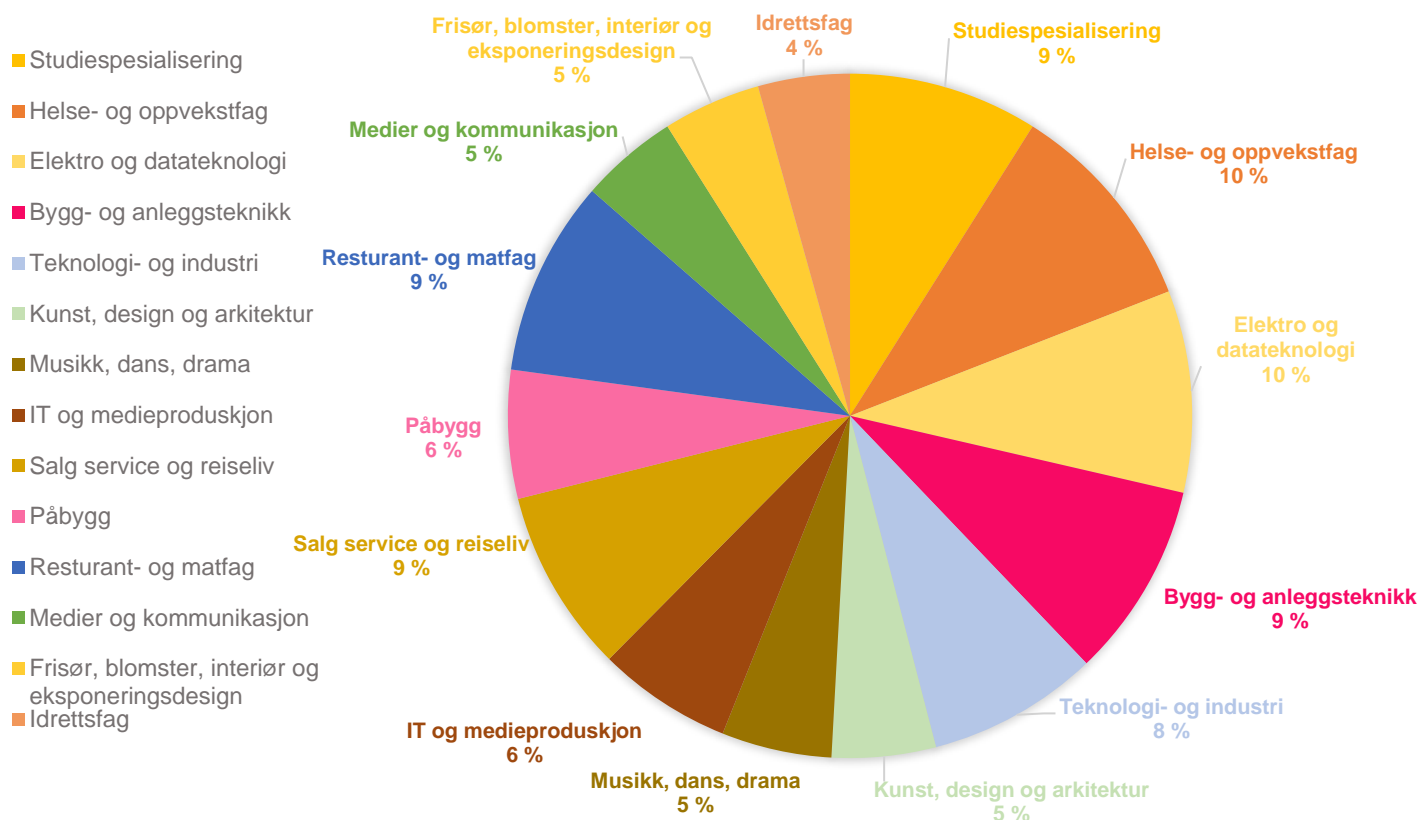

Diagram 1: Søylene viser individuell prioritering av studieretningene. Der høyest søyle er studieretningen flest prioriterer høyest individuelt.

GRUPPEPRIORITERING- RUDI

Samlet sett har deltakerne på Rudi prioritert følgende studieretninger høyest:

- Helse- og oppvekstfag
- Elektro og datateknologi
- Studiespesialisering, Bygg- og anleggsteknikk, Salg Service og reiseliv og restaurant- og matfag

I den individuelle prioriteringen kom følgende tre studieretninger øverst:

- Helse- og oppvekstfag
- Elektro- og datateknologi
- Studiespesialiserende

Det viser seg at den individuelle prioriteringen samlet sett er sammenfallende med gruppenes prioritering.

Sett i sammenheng med resultatene fra oppgave 1 om arbeidskrafts- og næringslivsbehovet har denne regionen sett sammenhengen mellom behovet i arbeidslivet og den prioriteringen som må gjøres i skoletilbudet. Samlingen på Rudi identifiserte følgende arbeidskraftsbehov:

Helsesektor, grønn næring og fornybar energi, digital, bygg, anlegg og yrkesfag, landbruk, reiseliv og transport

2.2.3 Regionene Hamar og Kongsvinger (Sand)

Hamar og Kongsvinger er to individuelle regioner i Innlandet fylkeskommune, hvor hver region har ulikt skoletilbud. Det ble derfor gjort en deling av gruppene på konferansen hvor det ble i alt tre grupper fra Hamar-regionen og ni grupper fra Kongsvinger-regionen. Hver region arbeidet med skoletilbudet i sin region og resultatene under viser prioriteringene gjort i henholdsvis Hamar og Kongsvinger. I oppgave 1 ble det ikke vurdert som nødvendig å dele opp resultatene på tilsvarende måte.

HAMAR

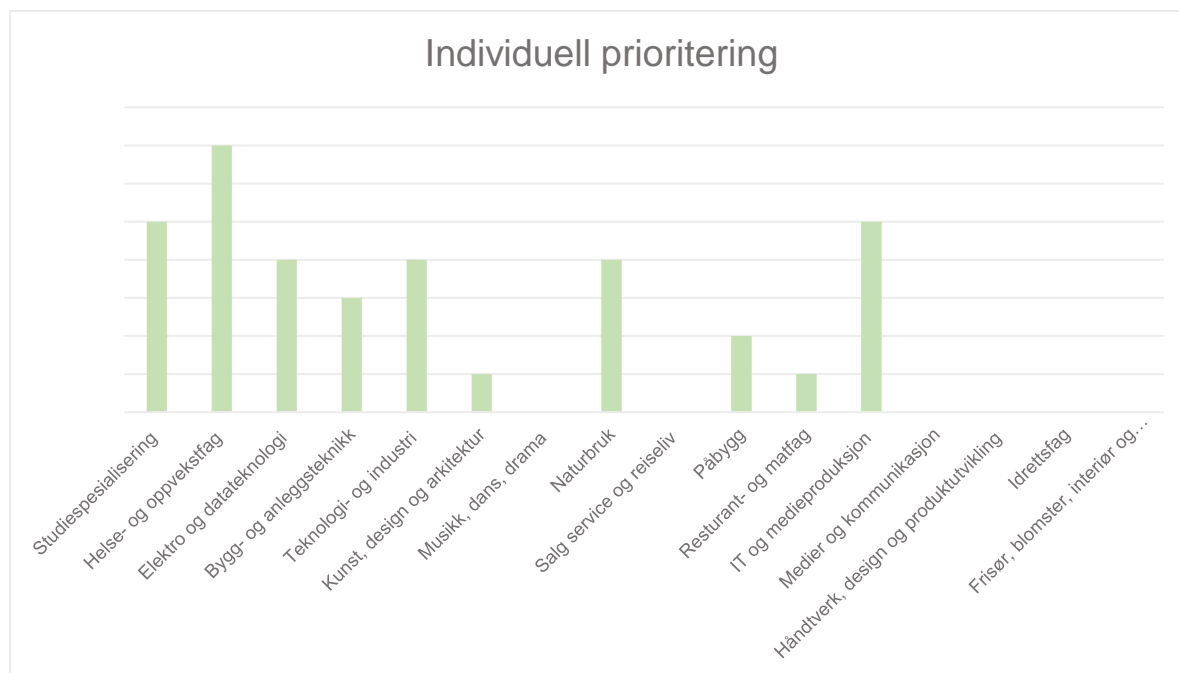
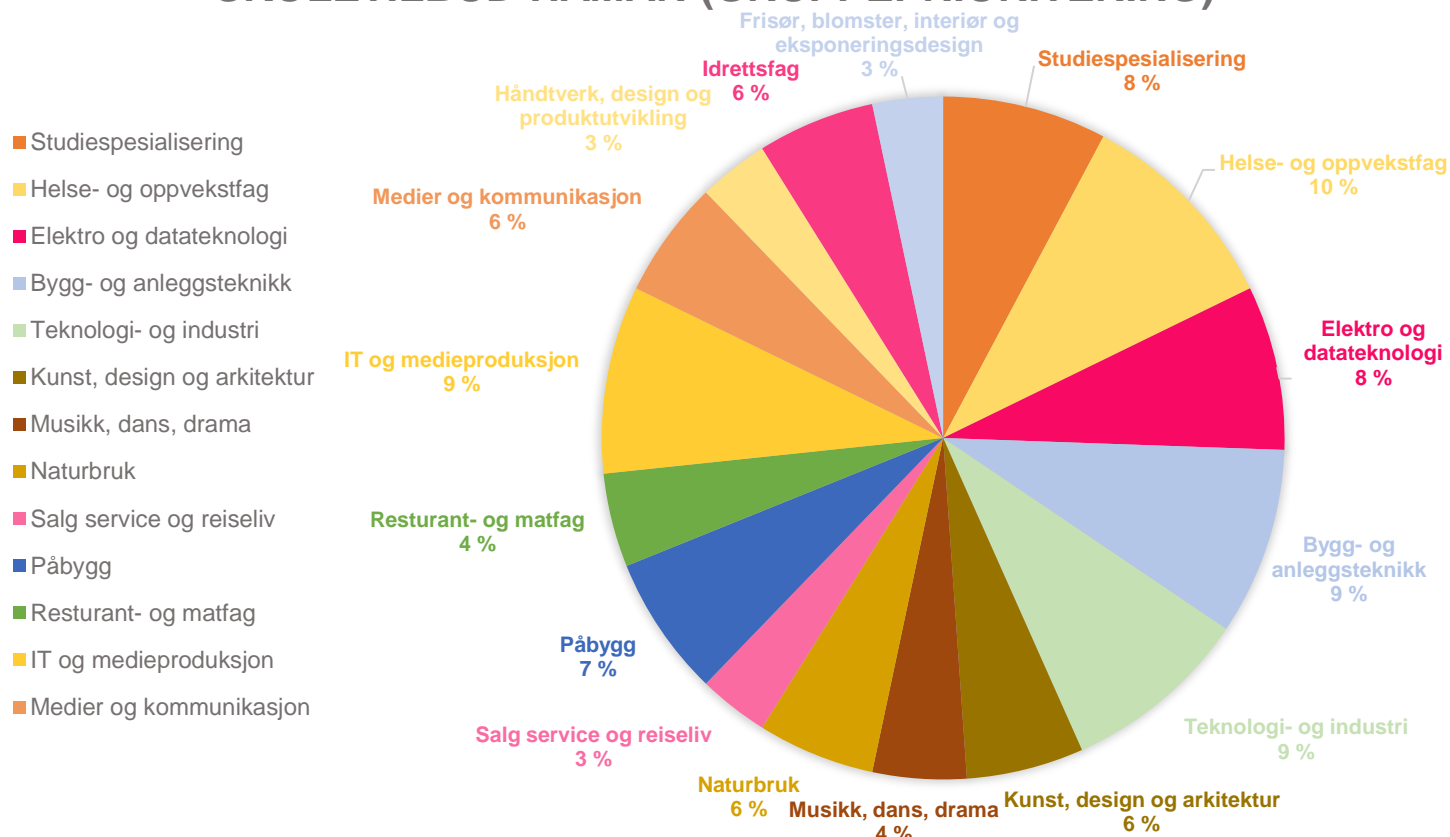

Diagram 1: Søylen viser individuell prioritering av studieretningene. Der høyest søyle er studieretningen flest prioriterer høyest individuelt.

SKOLETILBUD HAMAR (GRUPPEPRIORITERING)

Samlet sett har deltakerne på Sand prioritert følgende studieretninger høyest for Hamar-regionen:

- Helse- og oppvekstfag
- Bygg- og anleggsteknikk, Teknologi- og industri, IT og medieproduksjon
- Elektro og datateknologi, Studiespesialisering

I den individuelle prioriteringen kom følgende tre studieretninger øverst:

- Helse- og oppvekstfag
- IT- og medieproduksjon
- Studiespesialiserende

Det viser seg at den individuelle prioriteringen samlet sett er sammenfallende med gruppenes prioritering. Studiespesialisering er prioritert høyere på individuelt nivå enn i gruppen. Gruppene har kollektivt satt flere yrkesfag høyere opp på prioriteringslisten enn hva som er gjort individuelt.

Sett i sammenheng med resultatene fra oppgave 1 om arbeidskrafts- og næringslivsbehovet har denne regionen sett sammenhengen mellom behovet i arbeidslivet og den prioriteringen som må gjøres i skoletilbudet. Samlingen på Sand identifiserte følgende arbeidskraftsbehov:

Helsesektor, digital, grønn næring, industri og lærere

KONGSVINGER

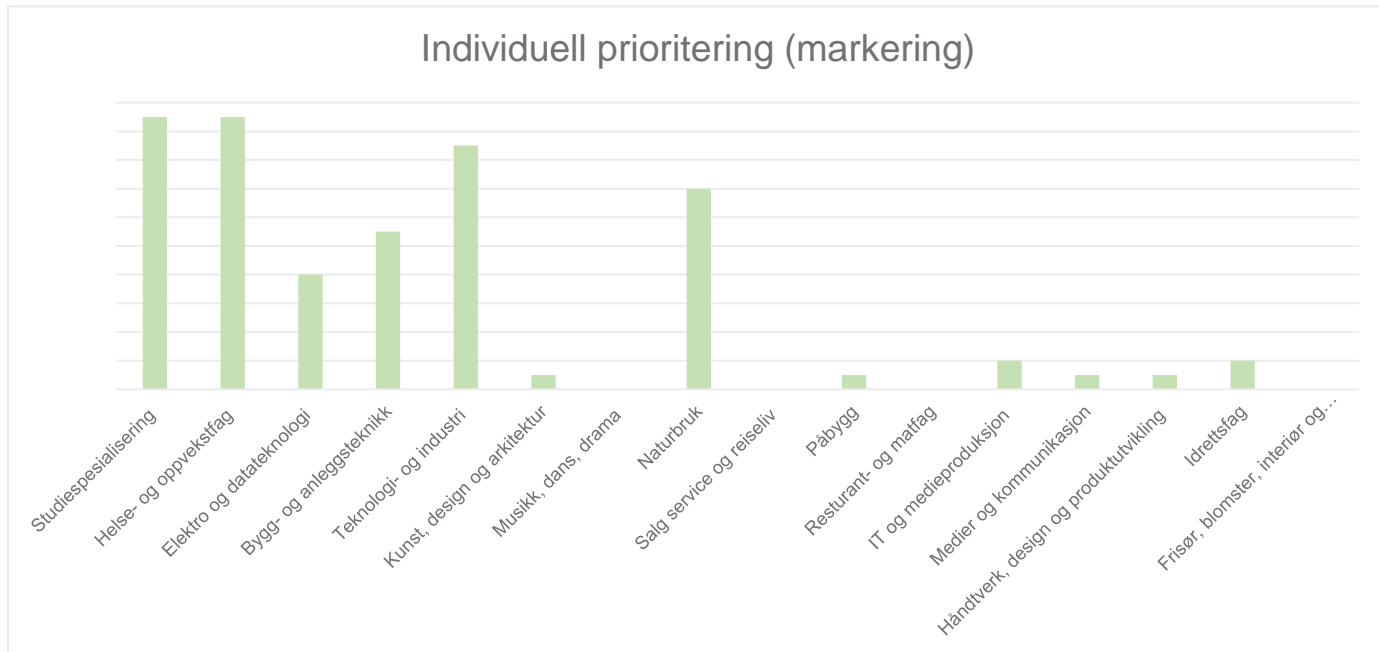
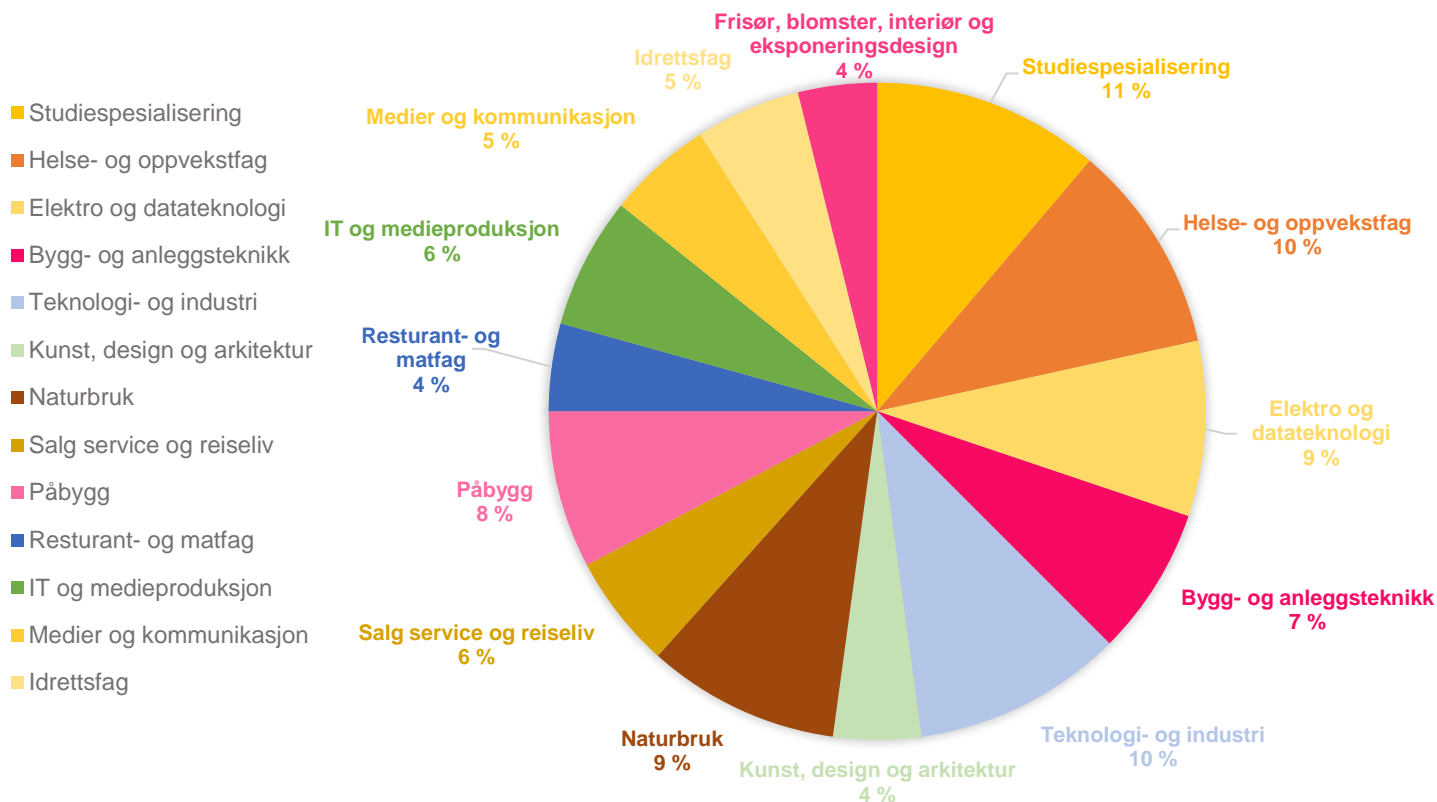

Diagram 1: Søylene viser individuell prioritering av studieretningene. Der høyest søyle er studieretningen flest prioriterer høyest individuelt.

SKOLETILBUD KONGSVINGER (GRUPPEPRIORITERING)

Samlet sett har deltakerne på Sand prioritert følgende studieretninger høyest for Kongsvinger-regionen:

- Studiespesialisering
- Helse- og oppvekstfag, Teknologi- og industri
- Naturbruk, Elektro og datateknologi

I den individuelle prioriteringen kom følgende tre studieretninger øverst:

- Helse- og oppvekstfag/Studiespesialiserende
- Teknologi- og industri
- Naturbruk

Det viser seg at den individuelle prioriteringen samlet sett er sammenfallende med gruppenes prioritering.

Sett i sammenheng med resultatene fra oppgave 1 om arbeidskrafts- og næringslivsbehovet har denne regionen sett sammenhengen mellom behovet i arbeidslivet og den prioriteringen som må gjøres i skoletilbudet. Samlingen på Sand identifiserte følgende arbeidskraftsbehov:

Helsesektor, digital, grønn næring, industri og lærere

2.2.4 Regionene Gjøvik og Valdres og Gran kommune (Gjøvik)

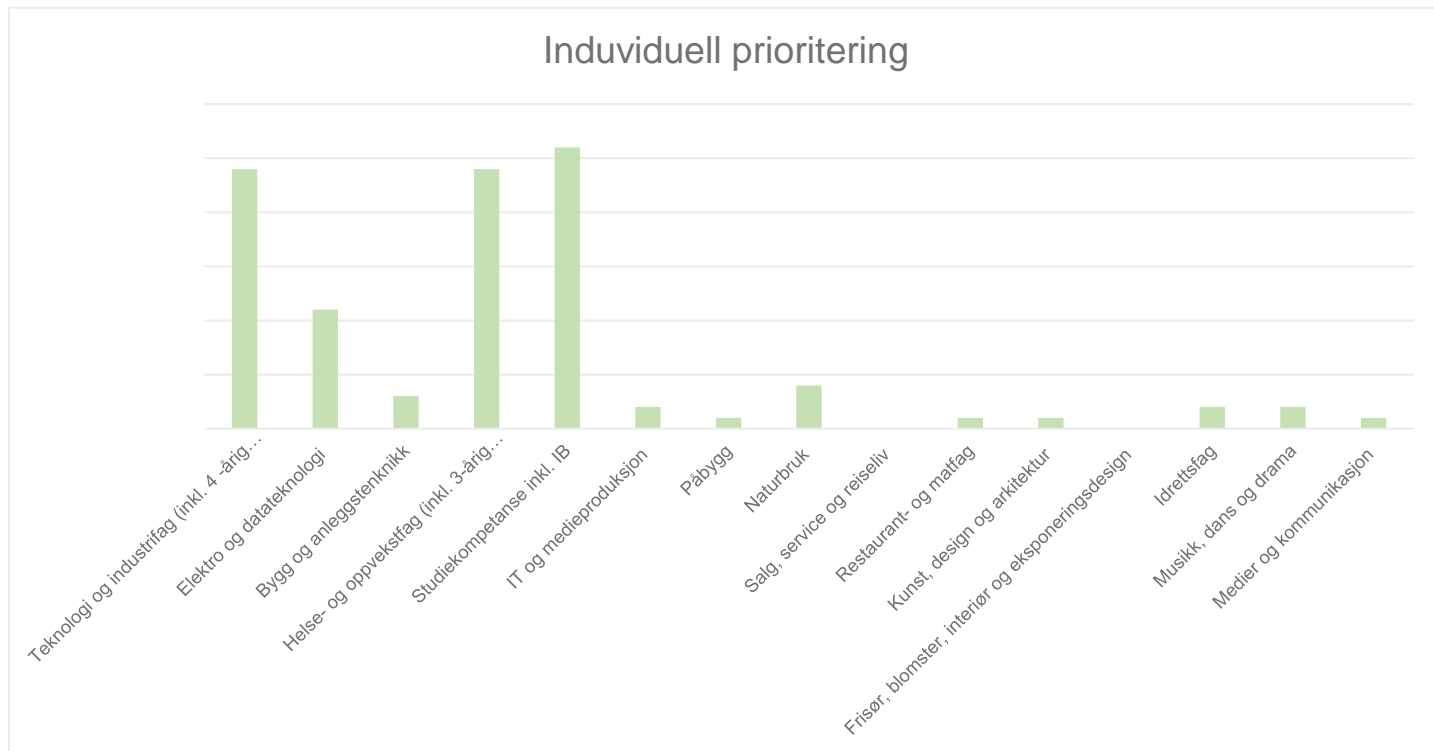
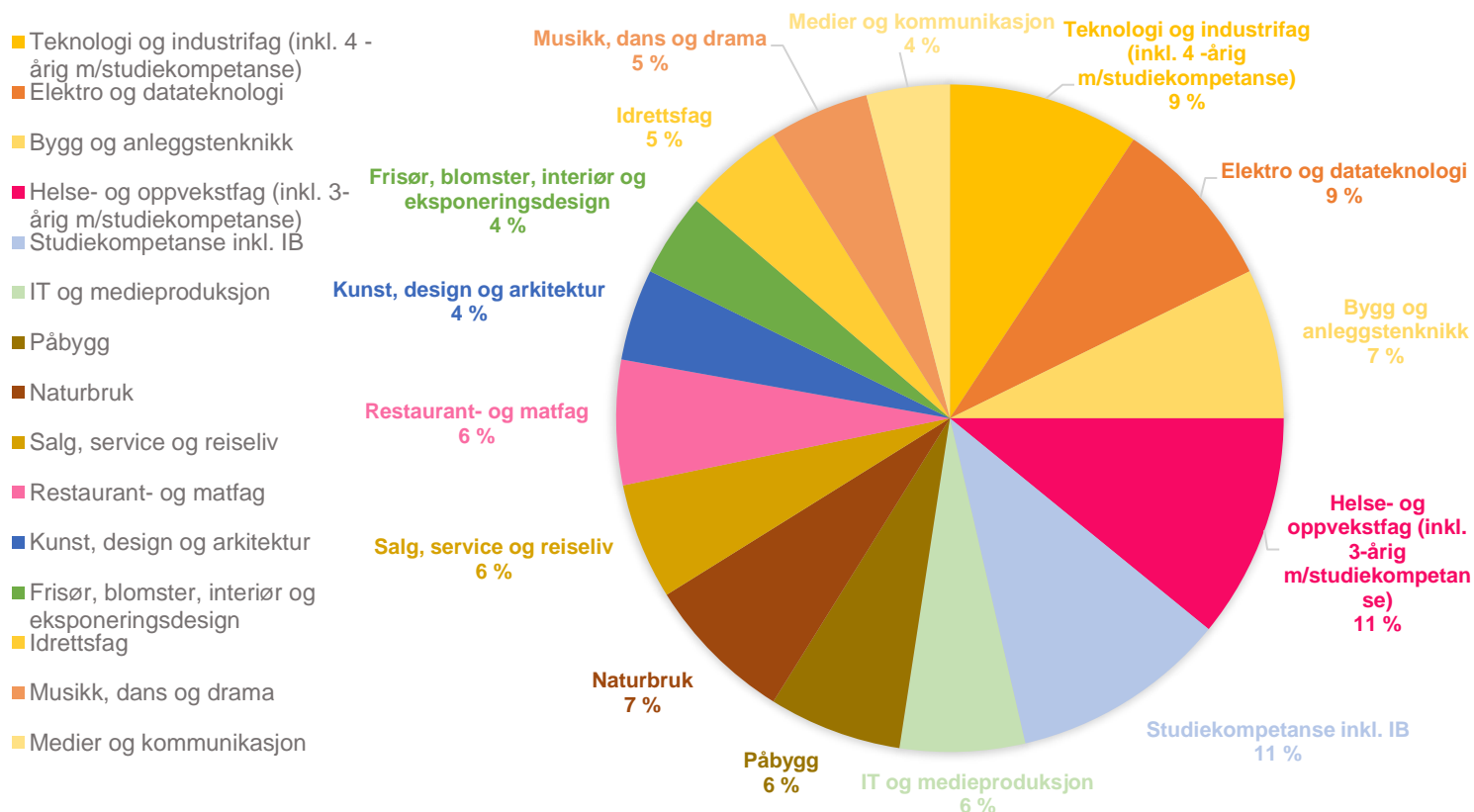

Diagram 1: Søylen viser individuell prioritering av studieretningene. Der høyest søyle er studieretningen flest prioriterer høyest individuelt.

GRUPPEPRIORITERING - GJØVIK

Samlet sett har deltakerne på Gjøvik prioritert følgende studieretninger høyest:

- Helse- og oppvekstfag (inkl. 3-årig m/studiekompetanse), Studiekompetanse inkl. IB
- Elektro og datateknologi, Teknologi og industrifag (inkl. 4-årig m/studiekompetanse)
- Bygg- og anleggsteknikk, Naturbruk

I den individuelle prioriteringen kom følgende tre studieretninger øverst:

- Studiekompetanse inkl. IB
- Helse- og oppvekstfag (inkl. 3-årig m/studiekompetanse),
- Teknologi og industrifag (inkl. 4-årig m/studiekompetanse)

Det viser seg at den individuelle prioriteringen samlet sett er sammenfallende med gruppenes prioritering. Det som skiller seg på denne samlingen er hvor tydelig enige gruppene er i den individuelle prioriteringen, og mellom gruppene. Prioriteringen av de oppgitte skoletilbudene er det høy enighet om.

Sett i sammenheng med resultatene fra oppgave 1 om arbeidskrafts- og næringslivsbehovet har denne regionen sett sammenhengen mellom behovet i arbeidslivet og den prioriteringen som må gjøres i skoletilbudet. Samlingen på Gjøvik identifiserte følgende arbeidskraftsbehov:

Helsesektor, digital, industri, bygg og anlegg, Lærere og psykologer, reiseliv og sosialt

2.2.5 Oppsummering

Sett resultatene fra alle konferansene under ett er følgende studietilbud prioritert høyest i kronologisk rekkefølge:

Helse- og oppvekstfag
Studiespesialisering
Teknologi- og industrifag, elektro og datateknologi

I store trekk er regionene i Innlandet fylkeskommune enige i hvordan skoletilbudet skal prioriteres når det kommer til de studieretningene som tilbys i dag. I noen regioner har studieretninger knyttet til reiseliv høyere prioritet i lys av regionens næringsliv, og i andre regioner er naturbruk og industrifagene viktigere. De presenterte resultatene viser at det er stor enighet på tvers av regionene i Innlandet, men at det er behov for å tilpasse tilbudet ut ifra regionenes ønsker og behov.

Observasjoner i prosessen

Deltakerandelen fra de yngre var lav eller ikke tilstedeværende. Det innebærer at de unge i liten eller ingen grad har hatt anledning til å si sin mening om eksisterende skole- og tilbudsstruktur.

Blant deltakerne var det liten eller svært varierende kunnskap om hva de ulike studieretningene inneholder eller fører til. Det ble gitt tilbakemeldinger fra flere om at det gjorde det vanskelig å gjennomføre en kvalifisert vurdering. Ved siste konferanse ble det derfor delt ut en beskrivelse av hver studieretning som viste seg å være til hjelp.

På enkelte samlinger og hos enkelte grupper oppsto det stor motstand i møte med oppgave 2 om prioritering av skoletilbudet. Noen valgte å ikke løse oppgaven, og noen hadde behov for å uttrykke at de mente det ville være mer hensiktsmessig å diskutere alternative opplæringsmodeller. Det store flertallet løste oppgaven som etterspurt.

Resultatene

Resultatene i oppgave 2 må ses i sammenheng med det presenterte kunnskapsgrunnlaget på hver samling. Deltakerne ble gjort kjent med hvilke studietilbud regionen tilbyr, søkertallene til disse og hvor mange studieplasser som ikke fylles opp hvert år fordelt på studieretningene. Tallene viser at det må gjennomføres prioriteringer slik at fylkeskommunen fortsatt kan sikre et godt tilbud til elevene innenfor de nødvendige studietilbudet som svarer til fremtidig arbeidskraftsbehov.

2.3 Oppgave 3 – Kvalitet i skolestrukturen

Oppgaven gikk ut på å identifisere og prioritere strukturene i skole- og opplæringstilbudet for videregående opplæring. Det ble satt som premiss for oppgaven at strukturene som skal identifiseres skal være de som sørger for at elevene trives og utvikler seg. Hensikten med oppgaven var å se nærmere på de store strukturene som utgjør rammeverket i tilbudet. Det ble gitt eksempler på strukturer som reisevei og klassestørrelse. Det ble stilt følgende spørsmål:

Spørsmål 1: Det er viktig at elevene trives og utvikler seg på skolen! Hvilke strukturer må være på plass for å sikre dette?

Spørsmål 2: Hvilke strukturer vil være viktigst/mest sentrale i fremtiden og hvorfor? Begrunn svaret.

Hensikten er å få deltakerne til å prioritere hvilke strukturer de mener er viktigst for å sikre elevers trivsel og utvikling i videregående opplæring. Valgene skal begrunnes for å få deltakerne til å reflektere over prioriteringene de gjør og gi de anledning til å argumentere og underbygge sine valg.

Denne oppgaven ble justert og tilpasset etter første samling på Koppang. Oppgaven på Koppang viste seg å ikke svare ut hensikten eller gi de ønskede resultatene oppgavene var ment for. Oppgave 3 var lik for de resterende tre samlingene på Rudi, Sand og Gjøvik. Resultatene fra Koppang må leses uavhengig av de øvrige resultatene.

2.3.1 Regionene Nord- og Sør-Østerdal

Oppgaven:

Gruppene fikk utdelt en beskrevet person som gruppen skulle ta utgangspunkt i, i besvarelsen av oppgaven. Det var i alt utarbeidet tre ulike personas i videregående alder med ulike forutsetninger, interesser og ønsker.

Negativ Brain storm

- *Hvordan kan vi gjøre det kjempevanskelig å oppnå det eleven trenger og ønsker seg?*

Positiv Brain storm

- ❖ *Hvordan kan vi utvikle skolestrukturen til det beste for vår elev, basert på følgende faktorer?*

Trivsel

Læring

Resultater

Negativ brain storm

Transporthindringer (pris, tilgjengelighet, kollektivmuligheter)
Svakt/fraværende sosialt miljø
Flytte langt
Legge ned utdanning
Ingen/dårlig sosial-/helsetjenester
få faglærere
Begrenset mulighetsrom
Svakt/dårlig fritidstilbud

•Positiv brain storm

- Nærhet mellom lærer og elev
- God kollektivtilbud
- Skolehelsetjeneste
- Gode, stabile lærere
- Samarbid og deling av lærerressursene
- praktisk innhold i fag
- skolen har et godt lag rundt eleven
- Rammevilkår. god økonomi og kvalifiserte lærere
- digitale undervisningsløsninger
- engasjerte lærere
- fritidstilbud
- Forutsigbart tilbudsstruktur

2.3.2 **Regionene Lillehammer, Midt- og Nord-Gudbrandsdal**

Hovedstrukturene regionen Lillehammer, Midt- og Nord- Gudbrandsdalen peker på som de viktigste er:

- ❖ Lærerens kompetanse og fagmiljøet rundt læreren

Gruppene er opptatt av at lærerne skal trives i jobben, med miljøet rundt seg, samtidig som læreren har anledning til å videreutvikle seg og øke egen kompetanse. Gruppene uttrykker at de tror dette vil gi mer motiverte lærere som generere mer motiverte og engasjerte elever

- ❖ Samarbeidet mellom skolen og næringslivet

Gjennom tettere samarbeid mellom skolen og næringslivet mener deltakerne at elevene vil få bedre forståelse for hva arbeidslivet innebærer, økt ansvarsfølelse hos eleven, en mer variert skolehverdag hvor praksis får en større betydning. Samarbeidet vil også styrke de lokale fagmiljøene i regionene når nettverket blir større.

- ❖ Sosiale faktorer knyttet til støttefunksjoner i skolen (helsesykepleiere, internatverter og miljøarbeidere)

Det legges vekt på økt tilgang på kompetent personell rundt helse, sosialt og psykisk. Det er ønskelig med flere helsesykepleiere som er mer tilgjengelig på skolene oftere. Det uttrykkes at dette vil bidra til et bedre sosialt miljø, økt trygghet, og en mykere overgang til videregående opplæring enten om eleven må på hybel eller kan bo hjemme.

- ❖ Alternative opplæringsmodeller, fleksible og moderne læringsplattformer/utdanningsløp

Flere grupper trekker frem behovet for å se på skolen og dens struktur på en ny måte. Flere ønsker seg andre type opplæringsmodeller, mer fleksibel gjennomføring av videregående opplæring og moderne utdanningsløp. Enkelte tilbakemeldinger fra deltakerne kritiserer at oppgaven bygger på eksisterende skolestruktur og at det heller hadde vært ønskelig å tenke annerledes og ikke kun justere på nåværende strukturer.

- ❖ Andre sosiale faktorer: aktivitetstilbud og tiltak for et inkluderende skolemiljø

2.3.3 **Regionene Hamar og Kongsvinger**

Hovedstrukturene regionene Hamar og Kongsvinger peker på som de viktigste er:

- ❖ Motiverte og kompetente lærere

Deltakerne er opptatt av at lærere har et profesjonelt miljø rundt seg, at de har god pedagogisk tilnærming til fagene og-, får elevene til å lære og lære. Det er også viktig at læreren utviser engasjement som vil generere nysgjerrige og utforskende elever. Samtidig pekes det på at det er viktig at det fremstår attraktivt å jobbe som lærer.

- ❖ Nærhet til skolen/kunne bo hjemme

Det vurderes som sentralt og viktig at flest mulig har anledning til å bo hjemme og ha nærhet til skoletilbudet. Samtidig er det ønskelig at tilbud ikke legges ned og at de fleste kommer inn på sitt første valg.

- ❖ Alternative opplæringsmodeller, mer modulbasert opplæring og fleksibel gjennomføring

Det foreslås å samle tilbud fra ulike skoler med utgangspunkt i et større geografisk område for å styrke fagmiljøene og benytte seg av ny teknologi i nye opplæringsarenaer. Det er ønsket fleksible løsninger, men uten at det går på kompromiss med faglig kvalitet i opplæringen. Det presenteres et forslag om modulbasert undervisning, men ellers ingen andre alternative modeller.

- ❖ Sosial trivsel og trygghet for eleven

Tilhørighet, inkludering, tilrettelegging for den enkelte trekkes frem som faktorer som er avgjørende for elevens trivsel og trygghet. Det pekes på at læreren har en sentral rolle i å skape trygge elever, samtidig som at inkluderte elever vil være mer glade og motiverte for å lære.

2.3.4 Regionene Gjøvik og Valdres og Gran kommune

Hovedstrukturene regionene Gjøvik og Valdres og Gran kommune peker på som de viktigste er:

- ❖ Læreren med fagmiljø og støttefunksjoner

Deltakerne mener engasjerte, motiverte, pedagogisk sterke og faglig kompetente lærere er den viktigste strukturen som må være på plass for å sikre god opplæring og trygge elever. Samtidig peker deltakerne på at læreren må ha et team rundt seg med støttefunksjoner gjennom fagmiljøet og øvrige funksjoner i skoleapparatet. Det vil gi inspirasjon til elevene og er viktig for deres lærelyst og evnen til å holde fokus. Eleven vil få et større faglig utbytte og oppleve balanse mellom krav fra skolen og egen kontroll over skolehverdagen. Følgende er lagt frem som viktige faktorer:

- Lønn og respekt i samfunnet – bør være høystatus å være lærer
- Foreldre må prate læreren opp
- Samhold mellom lærere
- Samspill mellom lærere og foreldre
- Læreren får frihet til å gjøre det på sin måte

- ❖ Samarbeidet mellom skolen og arbeids- og næringslivet

Ønsker seg nye samarbeidsformer som legger til rette for samarbeid med næringsliv og arbeidsliv. Samarbeidet skal gå begge veier og gagne alle parter. Elevene får oppleve arbeidslivet, og skolen får hentet inn ekstern relevant kompetanse. Samarbeidet kan skape innovasjon, bidra til dialog, få flere gjennom videregående opplæring med praktisk tilnærming, løse komplekse samfunnsutfordringer. Synliggjøre relevansen mellom studieløp og arbeidslivet.

- ❖ Fleksible opplæringsmodeller

Deltakerne mener nye opplæringsmodeller kan bidra til å få flere elever gjennom skolegangen, en mer effektiv gjennomføring og gjøre det enklere å endre kurs ved «feilvalg». Det kan være fleksible opplæringsmodeller og annen organisering som modulbasert opplæring, anerkjenne realkompetanse, også hos ungdommen. Det poengteres at fleksible modeller må gjennomføres under tydelig definerte rammer.

- ❖ Variasjon i undervisningen

For å bidra til å ta i bruk begge hjernehalvdeler i læring gjennom fysisk aktivitet, kreativitet, praktisk tilnærming i samspill med teori. Har et folkehelseperspektiv.

2.3.5 Oppsummering – fellestrekk mellom regionene

Basert på fremstillingen over har deltakerne og gruppene på samtlige konferanser trukket frem læreren som den viktigste strukturen i skoletilbudet, samt de strukturene som finnes rundt læreren. Det pekes på strukturer som kollegialt miljø, lønn, kompetanseutvikling og frihet til yrkesutøvelse.

Deltakerne ønsker å arbeide mer med alternative, nye og fleksible opplæringsmodeller. I alle samlingene kom det tydelig frem at akkurat dette punktet er viktig. Det er stort engasjement rundt nye måter å strukturere skolehverdagen på, og et ønske om å utfordre utformingen av dagens opplæringsmodeller. Nye modeller vil kunne tilpasses flere elever for å imøtekomme deres behov, samt at fjernundervisning i større grad kan benyttes. Spørsmålet er om nye modeller kan redusere behovet for å flytte hjemmefra tidlig.

Videre pekes det på at en suksessfaktor vil være å styrke samarbeidet mellom videregående skole og nærings- og arbeidslivet. Hensikten med dette samarbeidet vil være å skape synergieffekter slik at næringslivet mottar den arbeidskraften de har behov for. Det hevdes at et slikt samarbeid kan sørge for at flere gjennomfører utdanningsløpet, blant annet gjennom økt praktisk tilnærming

3 Innlegg fra unges stemmer

Representanter fra ungdommens fylkesting holdt innledning på Koppang, Rudi og Gjøvik. Her følger innleggene fra ungdomsrepresentantene i sin helhet. Det var ikke gjennomført en egen oppgave for ungdommene i del 2 av samlingen om skole- og tilbudsstrukturen. På de samlingene hvor ungdommen var representert satt de sammen med øvrige deltakere når de arbeidet arbeidskraftsbehovet, prioritering av skoletilbudet og kvalitet i skolestrukturen. Under presenteres ungdommenes presentasjon de avholdt i forbindelse med sitt innlegg til forsamlingen.

Punkt 3.1 til 3.3 er tatt med i denne rapporten for å sette ungdommenes fokus i sammenheng med utfordringene knyttet til skole- og tilbudsstrukturen. Resultatene fra ungdomsoppgaven kan det leses mer om i rapporten for Innlandsstrategien.

3.1 Regionene Nord- og Sør-Østerdal

Innledningstale medvirkningskonferanse Koppang v/Sigrun Myrvang, Ungdommens fylkesting

Utfordringer og muligheter

**Klimakrisen –
Fornybar energi og
grønn omstilling**

**Befolkningsnedgang –
Motvirkes ved å skape
levende lokalsamfunn**

**Skole og utdanning –
Nedgang i elevtall –
Elevens beste, tilpasning
av skolestruktur, tenke
fremtidsrettet og nytt**

Jobb og bolig

- Hybride arbeidsplasser
 - Bredbånd
 - Transport
- Lavere boligpriser i distriktene

Levende lokalsamfunn

Se muligheter og ikke begrensninger

Jobb og bolig

Fritid – natur, kultur & mye mer

- Støtte opp under aktiviteter og engasjement

Natur

Kollektiv transport – En forutsetning for mye

- Møteplasser
- Jobb
- Skole
- Utvider hva det å bo i distriktene faktisk betyr
- Rabatterte ordninger

Klimakrisen

Ny klimaregning – Vi har innmæring
 basert på de siste 10 år

Nullutslippstransport innen 2050 vil kreve
 mye kraft

FNs klimapanel sender en esiste advarsel: -
 Nå teller alle valg

Levende lokalsamfunn

Se muligheter og ikke
 begrensninger

Skole og utdanning

Elevenes beste!
 Reisevei
 Sosialt og faglig miljø
 Levende lokalsamfunn
 Behov i yrkeslivet

Klimakrisen

Ny klimaregning – Vi har innmæring
 basert på de siste 10 år

Nullutslippstransport innen 2050 vil kreve
 mye kraft

FNs klimapanel sender en esiste advarsel: -
 Nå teller alle valg

Innlandets fremtid er avhengig av de unges stemme

Innovasjon og grønn omstilling

Endringsvilje og endringskompetanse

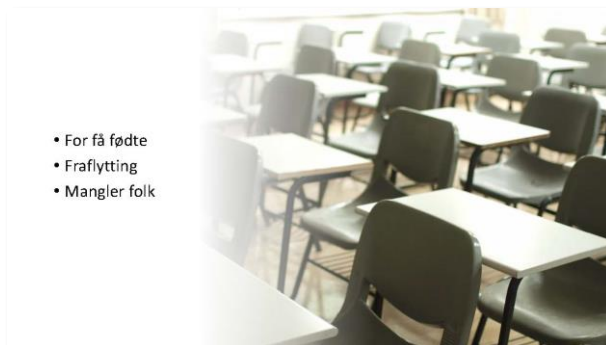
Grønn omstilling

Grønn energiproduksjon

3.2 Regionene Gjøvik og Valdres og Gran kommune

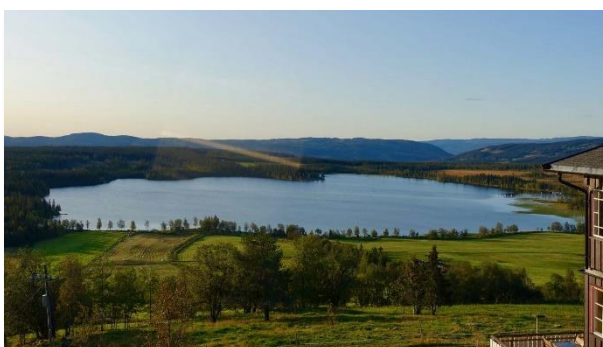

Innledningstale medvirkningskonferanse Gjøvik v/Heidar Jahr, Ungdommens fylkesting

Unge vil ha:

- Nærhet til tilbud
- Mangfold i tilbudene
 - Alt trenger ikke være over alt
 - God Infrastruktur

2024-2028

Videreutvikle den videregående skolen

Digitalisering

Infrastruktur og samferdsel

3.3 Ungdomsoppgave

Etter erfaringen fra samlingen på Koppang ble utarbeidet en egen ungdomsoppgave for arbeidet med innlandsstrategien. Ungdommene ble samlet i egne grupper som arbeidet med denne. Ungdomsoppgaven ble gjennomført på Rudi og Sand med egne ungdomsgrupper. På Gjøvik var det kun en ungdom som stilte og ungdomsoppgaven ble derfor ikke gjennomført.

På Rudi var det til sammen 8 ungdomsdeltakere hvorav halvparten kom fra ungdommens fylkesting og den andre halvparten fra et kommunalt ungdomsråd. Det antas derfor at det var ungdommer fra videregående skole i tillegg til ungdomsskole. Ungdommene ble fordelt på to ungdomsgrupper.

På Sand var det ingen representanter fra ungdommens fylkesting til stede da det var heldagsprøver på videregående skole på samme tid. Det kom 5 ungdomsdeltakere fra et kommunalt ungdomsråd med ungdomsskoleelever. Disse utgjorde en ungdomsgruppe.

3.3.1 *Ønsker for fremtidens Innlandet fra ungdommene*

Ungdommene peker på at bedre og billigere infrastruktur er nøkkelen til mye. Et fleksibelt kollektivsystem som knytter regionen bedre sammen vil avhjelpe situasjonen for mange unge i dag som er helt avhengig av å bli kjørt rundt for å treffe andre. Dårlig kollektivtilbud legger også føringer og begrensninger både ift. fritidsmuligheter og skole. De unge ønsker seg derfor bedre og mer fleksibelt kollektivtilbud på buss og tog og bedre veger mellom byer og tettsteder. I tillegg vil godt utbygd digital infrastruktur legge til rette for digital undervisning og å jobbe desentralisert i distriktet, som igjen gjør bygda mer attraktiv.

Større satsning på de unge, med flere møteplasser utenfor de tradisjonelle idretts- og kulturarenaene som finnes. Gjerne uorganiserte møteplasser. All må føle seg velkomne, og byer- og tettsteder må inkludere alle. I tillegg ønsker de unge seg møteplasser mellom by og bygd. Videreføre kulturkortet Ung Inn med rabatterte opplevelse og aktiviteter for unge.

Ungdommen ønsker at Innlandet vil satse mer på skole og utdanning i samarbeid med næringslivet. Vellykkede utdanningstilbud og godt samarbeid mellom skolen og næringslivet gir de unge mulighet for undervisning kombinert med jobb og rekrutterer unge til næringslivet i distriktet. Større bredde i utdanningsvalg og tilby fag digitalt for ungdommer som ikke har tilbudet på sin nærscole. Oppdaterte lærere og god økonomi i skolen. Satsning på lavterskel helsetilbud som helsesykepleier i skolen og helsestasjon for ungdom.

Innlandet har mye fin natur og et aktivt landbruk som de unge ønsker å videreføre. De unge ønsker seg et attraktivt Innlandet som kan tilby spennende jobber og attraktive lokalsamfunn som de kan flytte tilbake til. Unge må få flytte ut og utvikle seg, men at de har ønsker om og muligheter til å flytte tilbake igjen. Det forutsetter at Innlandet kan tilby attraktive bo- og arbeidsmuligheter.

4 Oppsummering – veien videre

Rapportens innhold skal brukes av fylkeskommunen i sitt videre arbeid med skole- og tilbudsstrukturen. Det ble vedtatt høsten 2022 at det skal utarbeides en sak om framtidig skolestruktur i Innlandet som sikrer bærekraftig dimensjonering, lokalisering og finansiering basert på nåværende og framskrevne elevtall.

Innholdet i rapporten må leses i lys av at det er avholdt medvirkningskonferanser i en åpningsfase for å høste tidlig innspill. Rapporten vil bli overlevert til nytt fylkesting etter høsten 2023. Videre medvirkning knyttet til skole- og tilbudsstrukturen planlegges og avgjøres av fylkeskommunen.